R.No.M 3

జమీన్ రైతు

సంపుటం 9 | శుక్రవారము నెల్లూరు - 15—7—38. | సంచిక 27

* ముఖ్య విషయాలు. *

అశరీర వాక్కులు.
పల్లెటూళ్ల పనులు.
స్పెయిన్‌లో బాంబులవర్షం
దమ్మిడీ దావా.
సినిమాలోకం.
[illegible] ప్రజ్యపరిపాలన-
[illegible] సంపాదకీయం.

బ్రిటన్‌లో జవహర్‌లాల్ గర్జనలు

బ్రిటన్ విదేశ రాజ్యాంగ నీతి సామ్రాజ్య వినాశానికి కారణమవుతుంది.

చిక్కులను అవకాశంగొని మా [illegible]త్య పోరాటాన్ని ముందుకు తీసుకొనిపోయెదము

[illegible] నె హ్రూగారు [illegible] బ్రిటిషు కమ్యూ[illegible] "డెయిలీ వర్కర్" [illegible] సందర్శించి వివిధ రాజ[illegible] గురించి సంప్రతిం[illegible]లోగారు క్రింది అభి[illegible]పారు.

[illegible]సమస్య ఒకటే

[illegible] గురించి అన్ని దేశాలవారును [illegible] చేయుచుగా, అంతర్జాతీయ [illegible] అత్యధిక ఆతురతతో [illegible]చుచున్నారు. దీనికి కారణ మేమనగా [illegible]దేశ సమస్య ప్రపంచసమస్యలలో [illegible] [illegible]యున్నది.

[భా]రతీయుల [ద]ృఢనిశ్చయము.

[భా]రతదేశ సమస్యను అర్థం చేసుకోవాలంటే [illegible] తెలుసుకోవలసిన ప్రధానవిషయం, [illegible] బ్రిటనునుండి [illegible] సంపూర్ణమైన అధిక[illegible] [illegible]ధికారాన్ని లాగుకోవటకు దృఢనిశ్చ[illegible] [illegible]యున్నారు. బ్రిటను వారు ఏవిధమైన [illegible] [illegible]లోనైనా యిమిడ్చియున్నప్పుడు ఆ అవకా[illegible] భారతీయులు ఉపయోగించు కొంటారు [illegible] భారతదేశం స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని [illegible] తీసుకొనిపోవుదు.

జర్మనీ దేశీయులైన జర్మనీ, ఇటలీ ప్రభుత్వాలు దండెత్తితే, గ్రేట్ బ్రిటన్ లజ్జనీ ఇటు [illegible] [illegible] ఒకదేశ [illegible] పోరాడి ఫుడు సహితం భారతదేశంలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వం తన వినాశనాన్ని ఎక్కువ చేస్తుంది.

ఇటువంటి ప్రయత్నాలను భారతదేశ ప్రజలు ఎదుర్కొంటారు. దీనికి రెండు కారణాలున్నాయి. మొదటిది మా ఆదర్శం సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం మా అంగీకారం, అనుమతి లేకుండా మా శక్తి యుద్ధాన్ని [illegible] అట్టి యుద్ధంలో భారతీయులు పాల్గొనరు. భారతీయులు బ్రిటిషు పరిపాలన క్రింద ఉన్నంతకాలం, అట్టి అంగీకారాన్ని మావద్ద పొందరు. [illegible] మా ప్రథమ కర్తవ్య మేమనగా మేము స్వేచ్ఛను సంపాదించుకోవాలి.

రెండవ కారణం స్పెయిన్, చైనా దేశాలయందలి అనుభవాలనుబట్టి ఒక్క విషయం స్పష్టంగా తెలుసుకోవచ్చు. యుద్ధంలో నిజమైన ఫేసిస్టు ప్రతికూలశక్తులు సామ్రాజ్యంలో ఉన్నప్పుడే అనగా వారి సామ్రాజ్యమే అవుట్లో ఉన్నప్పుడు ఫేసిస్టుశక్తులను ఓడించవచ్చును. ఇతరపరిస్థితుల్లో అది సాధ్యం కాదు.

కాబట్టి ఒకవిధంగా గ్రేట్ బ్రిటన్ యందలి ఫేసిస్టు ప్రతికూలశక్తుల ఎదుర్కొను సమస్యలే [illegible] ఎదుర్కొంటుంది. నిజమైన ఫేసిస్టు ప్రతికూలపద్ధతులలో యుద్ధం సాగుతూంటే, భారతదేశసమస్య, ఇంగ్లాండుసమస్య ఒకటే. అప్పుడు మేము మా స్వాతంత్ర్యముకొరకై చేయు పోరాటం మీ సమస్య పరిష్కారం కావడానికి [illegible] [illegible].

పన్నుల నిరాకరణ.

ఏవిధంగా బ్రిటిషు ప్రభుత్వంతో సహాయ నిరాకరణ మొదలెట్టామంటే, కొద్దిసంవత్సరాల నుంచి భారతదేశమందలి పరిస్థితులు విపరీతంగా మార్పుచెందాయి. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనమార్గమేమనగా, రైతులచే పన్నులనిరాకరణ చేయించడమే. పన్నులిచ్చుట మానివేయవలసిందని కాంగ్రెసు హెచ్చరిస్తే కౌలుకే పెద్దపోరాటం ప్రారంభమైందన్న మాట.

సైనికులు— రైతు ఉద్యమ ఫలితం.

పరోక్షముఖ్యవిషయం [illegible] వెలువడింది. [illegible]టి భారతీయ సైనికులు అధికంగా రైతులనుండి వచ్చారు. సెలవుమీద వెళ్ళినప్పుడు వారు [illegible] గ్రామాలకు వెళ్లుతుంటారు. అక్కడ తమవంటి ప్రజలతో సంబంధబాంధవ్యాలను కలిగివుంటారు. కాబట్టి దేశంలో పెద్దరైతు ఉద్యమం బయలు [illegible] దానిఫలితం సైనికులపైకూడా ప్రసరించకుండా చేయుట బ్రిటిషువారికి సాధ్యమైనపని కాదు. [illegible] [illegible] [illegible]కాని, ఆ సైనికులు రైతులతో సంబంధం [illegible] [illegible], అట్టిసైన్యంపై బ్రిటిషువారు ఆధార పడి యుండలేరు.

కాబట్టి, బ్రిటిషు దేశమందలి ఫేసిస్టు ప్రతికూలురందరు గ్రహించవలసిన విషయమేమనగా, సామ్రాజ్య వ్యతిరేకపోరాటాన్ని అశ్రద్ధతో [illegible] ఫేసిస్టు ప్రతికూల పోరాటాన్ని [illegible]

[illegible] సాగించలేరు. స్పెయిన్, చైనాదేశాల యందుండే ఫేసిస్టుల బాంబు ప్రయోగాలను ఖండిస్తూ, భారతదేశంయొక్క పశ్చిమోత్తర సరిహద్దులో బ్రిటిషువారి బాంబుప్రయోగాలను సహించుట అసాధ్యమయినపని.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యం అస్తమయించుచున్నాం

లండన్ క్వీన్సుహాలులో ఉపన్యసిస్తూ నేను గ్రేటుబ్రిటన్ అనుసరిస్తూన్న విదేశరాజ్యాంగ నీతి తప్పనిసరిగా బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వినాశానికి కారణభూతమౌతుందని తెలిపాను.

"బ్రిటిషు సామ్రాజ్యం అస్తమించుట మన కళ్లతో మనం చూస్తున్నాము" అని ఘంటకొట్టినట్లు నిర్భీతిగా తెలిపాను.

ప్రపంచం ఒక అనిశ్చిత పద్ధతిననడుస్తోంది మన మంతా ఒక బ్రహ్మాండమైన విప్లవవాతావరణంలో ఉన్నాం. మార్పులు అతివేగంగా యివ్వబడు కలుగుతూవున్నాయి. భారతదేశం స్వయంగా తన సమస్యలను పరిష్కరించు కొంటోంది. కాని ప్రపంచసమస్యలను విడిచిపెట్టి తన సమస్యలను జయప్రదంగా పరిష్కరించుకోలేదు. ప్రపంచంలో జరుగుచున్న పెద్దవిప్లవపోరాట సంధాను వ్యతిరేకించి ఇండియా తన పోరాటాన్ని సాగించుకోలేదు.

సంపూర్ణ స్వరాజ్యం త్వరలో రాగలదు

భారతీయులకే ఎన్నుకొనబడి ప్రజాప్రతినిధి పరిపత్తునకే భారత రాజ్యాంగాన్ని నిర్మించగల సామర్థ్యమున్నదనియు, స్వరాజ్య పోరాటాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోవుటకే కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవులు స్వీకరించిరనియు, నేడు కాంగ్రెసుయొక్క బలం ప్రపంచ మంతటను గుర్తించబడుచున్నదనియు, దూరదృష్టిగల రాజ్యాంగవేత్తలు భారతదేశంయొక్క సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం ఎం[illegible] దూరంలో లేదని [illegible] [illegible] అప్పుడేవారు ఇండియాయొక్క స్వ[illegible] [illegible] [illegible]చున్నారు.

గ్రేట్ బ్రిటన్ నేడు [illegible] నిరాశ్రయసామ్రాజ్యం చూస్తె[illegible] [illegible]

[illegible] 8 వ పే[illegible]

కాళహస్తి రైతుల కష్టాలు.

మా ప్రచారములోని విశేషాలు.

పి. చంగయ్య (రైతాంగవిద్యాలయ విద్యార్థి)
పోలూరు చిన చంగయ్య

[illegible]

చెన్నంపల్లె భూమిసిస్తుపద్ధతుల వివరం.

[illegible]

ధాన్య మక్తాభూముల వివరం.

[illegible]

వీరి కష్టములగోడు.

[illegible]

1932 సం॥ స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టరు గారు ... 1419 వ్యాజ్యంలో ...

[illegible]

అద్దంకి కల — సబ్ రిజిస్ట్రారు లంచం

[illegible]

కల.

[illegible]

—కలగన్న వాడు.

[illegible]

మాలపిల్లలోని ఒకదృశ్యం:— శంపాలత కలకత్తాలో చదువు ప్రారంభించుచున్నది.

* అ శ రీ ర వా క్కు లు. *

కామ్రేడ్ జవహరలాల్

ఇప్పుడు మీరు యూరపులో ఎక్కడవున్నది సరిగ్గా తెలియదు. కాని మీవిరోధ పార్ట్యాదరకులోన్ని కృత్రిమ-కుట్ర పార్టీపత్రికలు తమతంత్రాలాన్ని వెళ్లగక్కుకున్నాయి. కొన్ని పడలిట్టినాయి. మరికొన్ని కూయ్యారపెట్టాయి గాలిమయారం లేగింది.

కాని యిప్పుడా లబలబలు గుబగుబలు సముద్రంలోలేసిన బుడగలాగ ఒక్క పెట్టున ప్రూసుకున్నాయి.

అయితే ఆపత్రికలతో ప్రెస్‌లకు ఒకచేటు పడ్డది గొడ్డలిపెట్టులాగ జాతీయపత్రికలచేత.

ఆపత్రికలకు ఎంతవరకు కాంగ్రెసేమ- కాంగ్రెసువాయకుల్ని తిట్టాలనేశపథం పెట్టుకున్నట్లు ఆపత్రికలు చదువుకున్న ప్రజలకు అవగాహనం అయింది. అసలు యథార్థం బైటపడిం తరువాత దాన్ని కప్పిపారవేయాలని ఎంతగమ్మత్ కుట్ర చేర్పరితనం వుపయోగించివారో చేటచెల్లకేగా!

మా లేదు కాయకు పసివూసి నమ్మించేరోజులు కావివి.

నిజంరాగి దినాలుకావివి అని తెలుసుకోలేదు ఆపత్రికలు.

నేటి కాంగ్రెసును ఎదిరించే ధైర్యం ఎవరికీ లేదు. కాంగ్రెస్‌శక్తి భారతహృదయంలోంచి పుట్టుకొచ్చింది. దానిముందు ఏశక్తి నిలువలేదు. చివరకు గ్రేట్ బ్రిటన్ అంతా ఏకమై కుస్తీకివచ్చినా పట్టికొట్టాల్సిందే.

అయితే క్రిందపడినా పైచెయివాడి అనడానికి ఆస్కారంలేదు.

కాంగ్రెస్ అంటే ప్రజాశక్తి ప్రజలహృదయాంతరాళంనుండి వుద్భవించిన మహత్తరశక్తి- స్వాతంత్రశక్తి. ఆశక్తి మూప్పదియారు కోట్లలో మిళితమై విజృంభించివుంది. అలాంటి శక్తిని నీవొక్కడవే నీలో కేంద్రీకరించుకొని మూమ్మారు ఒకసారికాదు రెండుసార్లు కాంగ్రెస్ గద్దె నెక్కావు. నిజంగా నీవు మూడుసార్లు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడయావంటే నీలోవున్న గొప్పతనం-సేవాశక్తి యితర్లకు తెలియడం మహాకష్టం.

అందులో మిమ్మల్ని తిట్టేవాళ్లకు తెలియడం మరింతకష్టం. కాని మిమ్ము ఎంతతిట్టితే అంత భూషణం.

మరచిపోయాను. మిమ్ము నాలుగోసారికూడా ప్రజలు అర్పిస్తున్న గౌరవానికి అభిషిక్తుడవు కమ్మని ప్రజలు కోరుకుంటే వాకొద్దుబాబు అని ఒక నమస్కారబాణం కొట్టి సుభాస్‌బాబును చూపించారు.

చూపించి "పరవాలేదు కాంగ్రెసుభారం ఎత్తినిపెట్టుకో, నేనూ వైస్‌ప్రెసిడెంటుగా వుంటున్నా" అన్నట్టు వెనుకనుండి కాంగ్రెస్‌రథాన్ని సారథివై నడిపిస్తున్నావు.

అతేమి మహాత్ముడో కాని గాంధిమహాత్ముడంతటి వాడుకూడా [illegible] నీ ఆదర్శత్వా నికి చిరు వ్వుకడల్లా [illegible].

ప్రజలు నీకు [illegible]

[illegible] ముంజలు అర్పిస్తారు అయితే ప్రాణాలు! ఇండియాలోనేకాదు ప్రపంచ అంతర్జాతీయ విషయాల్లో నీవంటి యింకొ[illegible]డు లేడు.

ఇండియాలో ఎవరైనా కాంగ్రెస్‌కు యింటర్ నేషనల్ మేప్‌మీద పెట్టినారంటే అందుకునీవే నీకునీవే ప్రత్యేకం-కాంగ్రెసుకు నీవే. యూరప్యారతదేశానికి నీవే ఏకైకప్రతినిధివి అహా! ఏమి ఆ మహాత్కారగౌరవం

ఒకవైపున స్పెయిను ప్రభుత్వం-

మరోవైపున యింగ్లాండు-

యింకోవైపున ఫ్రాంసు నీలోప్పతనాన్ని తెలుసుకున్నాయి.

కాంగ్రెస్ సిద్ధాంతాల్ని అవగాహనంచేసికున్నాయి ఇంగ్లాండు రష్యా, చైనాయింకా చాలాదేశాలు యాత్రలుచేస్తావు అక్కడఏమైనా వింతలు విశేషాలువుంటే (అంటేరాజకీయంగా) మావిలేఖరి ఎప్పటికప్పుడు తెల్పుతూవుంటాడుగాక! మరోసంగతి. వచ్చేకాంగ్రెసుకు యిజప్టు జాతీయనాయకుడు మాజీప్రధాని నాహాస్‌పాషా గారు వస్తారటగా. అదంతా మీదయ వల్లనే పటుగా.

* * *

నిజంగా మీరెక్కడకు వెళ్ళినా భూడుపోరు, చుట్టుప్రక్కలవున్న వుర్లంతా వైటపెట్టిస్తారని ఒకపత్రిక వ్రాస్తూంది. అవును అంటేఅర్థంవుంద నుకుంటాను నేను.

బహుశా వచ్చేకాంగ్రెసుకు మళ్లీమీరు అధ్యక్షులపీఠం అలంకరిస్తారేమో లేదా సుభాష్‌బాబ్ వుంటేమంచిదేమో! కాని అన్నిటికి మహాత్ముడున్నాడుగా! నాకెందుకుగాని ఆప్రశ్న.

ఇప్పటికే లేఖ చాలదీర్ఘమైంది. క్షమించాలి అయితే ముఖ్యమైనసంగతులు మరిచాను.

అదేమిటంటే మొన్న మీరు స్పెయిన్‌లో విద్రోహులు, చైనాలో జపానువాళ్లు ఇండియా సరిహద్దుల్లో (వజీరుస్థానం) బ్రిటీషువాళ్లు చేస్తున్న దుండగాలకి అమానుషకృత్యాలకు ఒకళ్లకొకరు తీసిపోరని చెప్పతూ వాళ్ల సామ్రాజ్యవాదాన్ని చీల్చి చెండాడారు. సెహబాస్! ఒక్కమాటన్నా వజ్రపుతునకలాంటి ముక్క అన్నారు. నీవుపల్కినవి వేదవాక్కులు అయితే నేడు కాంగ్రెసువాక్కు వేదవాక్కు. అదే అమృతవాక్కుకూడా.

* * *

నేడు వజీరుస్థానంలో బ్రిటీషువాళ్లు బాంబులు ప్రయోగించడానికి కారణం ముఖ్యంగా బ్రిటీషు వాళ్ల సామ్రాజ్యకాంక్ష- దోపిడివిధానం అని తేల్తూంది. కాబట్టి ముందుగా బ్రిటీషువాళ్ల సామ్రాజ్యవాదాన్ని అరికట్టేటూ వేసలు బాగా వెతికి యిండియాకు వస్తారని నమ్ముతున్నాను. కామ్రేడ్, యిక సెలవు కాని వచ్చేకాంగ్రెస్‌కు జట్లండు ప్రభువుగారుకూడా వెంటపెస్తారేమో! నెవిల్లి చాంబర్లేనుగారు ఎలావున్నారు? తిక మకలు పడుతున్నారటగా!

వీలుంటే వెంటనే వుత్తరం వ్రాయండి.

చీర్యు-

—ఒక కామ్రేడ్.

కద్దరు రాజకీయ చిహ్నము కాదు

తిరునల్వేలిలో గా॥ గోపాలురెడ్డిగారుపన్యసించుచు మన దేశములో తిన తిండికిక [illegible] మన్న అధికులకొలది దరిద్ర నారాయణులపట్ల సానుభూతి చిహ్నముగా అందరు కద్దరు ధరింపవలెనని, కద్దరును కాంగ్రెసును నుండి వేరుపరచ అభిమతము కాదని, యిది కద్దరు రాజకీయ చిహ్నము [illegible] కాదని తెలిపిరి.

మద్రాసులో రామస్వామినాయ్డు [illegible] కామ్రేసించిన యుక్తి కారోకనిలో [illegible] యున కూరుకునుకొని చప్పెను.

నెల్లూరు బియ్యము మార్కెటు క్షీణదశ

రైతుసంఘమువారికి హెచ్చరిక.

(కొడవలూరు బలరామయ్య)

మధుర, 6 జూలై

నేను తిరువేంగళే మొదలియారు కొడవలూరు నుండి శ్రీజయలక్ష్మిరయిసు ఫ్యాక్టరీ కంపెనివారి తరఫున మన నెల్లూరుబియ్యము యెగుమతి యగు చుండు సేలము యీరోడ్డు, తిరుప్పూరు, ధారాపురము, కోయంబత్తూరు, దండిగల్, కరూరు, తిరునల్వేలి, వగయిరా మార్కెట్టులన్నియు, తిరిగిచూచితిని. కాని నెల్లూరు బియ్యము, యీ మార్కెట్టులలోను ఖర్చుఅగుటలేదు. మధుర, దిండిగల్ తిరుచునాపల్లి తిరునల్వేలి, వగయిరాలలో మధిరాబియ్యము యెక్కువగా పోటీచేయుచున్నది. కోయంబత్తూరు, సేలం, యీరోడ్డు తిరుప్పూరు, ధారాపురం, వగయిరాలలో బెజవాడ గుంటూరు మార్కెట్లనుండి మహారాజభోగాలు విరివిగా దిగుమతియై పోటీ చేయుచున్నవి.

మధుర, తిరుచునాపల్లి, కరూరు, తిరునల్వేలి, వగయిరా మార్కెట్లలో మధిరాబియ్యము, పోటీచేయుచున్నవి, కోయంబత్తూరు, యీరోడ్డు తిరుప్పూరు, ధారాపురం, వగయిరా మార్కెట్లలో మనబియ్యము ఖర్చుఅగుచుండినవి. యిప్పుడు బెజవాడనుండి కోయంబత్తూరుకు రయిల్వేవారు తక్కువ రేటు యిచ్చియున్నందున సదరు మార్కెట్లలో మనబియ్యము దిగుమతి నిలచిపోయినది. బెజవాడనుండి కోయంబత్తూరుకు సాధారణ రేటు మ 1 కి రు 0-9-6 లు యిదే కొడవలూరునుండి కోయంబత్తూరుకు సాధారణరేటు మ 1 కి రు 0-12-10 లగానున్నది దాదాపు ఒకబియ్యంమూటను బెజవాడనుండి రవానాచేసిన దానికంటె నెల్లూరునుండి రవానాచేయవలెనన్న రు 0-10-0 లు లేక రు 0-12 0 లు యెక్కువ యగుచున్నది. యీకారణముచే తిరుప్పూరు, ధారాపురం, యీరోడ్డు, పరిసరములవారున్ను బెజవాడనుండి కోయంబత్తూరుకు రవానాచేసుకొని అచ్చటనుండి యెడ్లబండ్లమీద తమతమ గ్రామములకు తెప్పించుకొనుచున్నారు.

బియ్యముయెగుమతి పడిపోయినది. ధాన్యముధర అన్న పెరుగుటలేదు. యిదివ్యాపారస్థులకేగాక, రయితులకున్ను, యెక్కువగా నష్టముకల్గించుచున్నది. గాన రయితుసంఘమువారున్ను, రైసుమిల్లులవారున్ను వెంటనే మేల్కొంచి రయిల్వే వారికి యీయిబ్బందిని తెలిపి నెల్లూరునుండికూడా, స్పెషలు రేటుపొందినచో మనధాన్యముమార్కెట్టు పెరుగగలదని యూహించుచున్నాను.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మిక్కిలి వీర్య వృద్ధిని, బలమును కలిగించుటలో యుత్తమ మందు. మేహము, నిస్సారత, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టము, మొదలగు వాటిని ఖండించి, ధాతువృద్ధిని కలిగించుటలో అమోఘమయినది. 2 డబ్బీలు చాలును.

20 రులములు డబ్బీ రు 1-4-0.
వి. పి. 0-7-0 ప్యాకింగు యుచితం.

పి. శి. ఏ. అండ్ కంపెనీ,
ఆయుర్వేద వైద్యశాల, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ఆరోగ్యసుధ

సమస్త సెగ సవాయి వ్యాధులకు

20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

సెగవ్యాధులు తగ్గించుట, సవాయి వ్యాధులు తగ్గించుట, చర్మదోషములు, మూత్రశాళము వందలించుట, మూత్రము సన్నముగ వచ్చుట, కీళ్ళనొప్పులు, తెడురువ్యాధులు, శుక్లనష్టము మొదలగు వానికి దివ్యామృతము.

సుమారు 1 నెలకు 1 తు॥ రు 4-0-0 లు

స్త్రీ సుధ

స్త్రీల సమస్త వ్యాధులకు

20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

పైల సరిగ కాకుండుట, బురుకుల, తెలుపుబట్ట

పైల అధికముగ అగుట మొదలగువా[illegible]

1 నెలకు 1 తులం రు 3-0-0 లు

N.B:- ఇంకను 250 రకముల ఔషధములును, మరికొన్ని అనుభూత యంత్రములును, మాచే రచింపబడిన ప్రసిద్ధములగు ఆయుర్వేద గ్రంథములును మావద్ద దొరకును.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి,

బెజవాడ.

మా ఆనుభవ మందులకును గ్రంథములకును ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను అడుగవలయును.

సవరణచేయబడిన గ్రామలెక్కల నమూనాలు.

ఇదిన్ని 1937 సం॥ గవర్నమెంటు వారిచే ప్రచురింపబడిన V. O Manuval లక్టిరతైసు చేయబడిన బాలేమర్తి లక్ష్మీనరసింహం గారిచే రచింపబడిన గ్రామకరణము మనసు పరీక్షా ప్రదర్శిని పుస్తకములు—

దొరకువారు: B. L. N. & Co.,

ప్రొప్రయిటరు:

బాలేమర్తి శేషమ్మగారు,
అరండలుపేట, గుంటూరు

అతివిచిత్ర కుష్ఠునివారిణి (రిజిష్టర్డు)

గుణము!! ఆశ్చర్యకరము!! ఆశ్చాశ్చర్యము!!

అష్టాదశకుష్ఠు, బొల్లి, సర్వవిధ చర్మవ్యాధులకు నిరాశాపరులగు రోగులపాలిటి కల్పకవృక్షము, లోకోపకారమునకై శ్రీ భాస్కర [illegible] చందనాగి వైద్యునిచే ప్రసాదింపబడిన మహా[illegible] [illegible]. ఆ రోగులవారి కిగ్రహమై [illegible] [illegible]చున్నారు.

సర్వ సుఖరోగ నివారిణి.

ఎంత పురాతనమై తగ్గించి, ఎట్టి తవారు స్థితియందున్న సుఖరోగములకైనను 8 రోజులలో అద్భుతగుణము. పథ్యములేదు. మెలుస్ఫల్పము.

40 దినములకు రూ. 4/-లు మాత్రము

[illegible] ప్రకటనలందు సమర్థకుల ఏజెంట్లు కూడా కావలెను.

వివరములకు:— డి. వి. రెడ్డి (ప్రొప్రయిటరు)
మేనేజరు, డి. రెడ్డి అండ్ కో (రిజిష్టర్డు)
గోపాలపురం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

పొదిలికి మంత్రి.

పొదిలి ప్రాంతంలో యీమధ్య ఒక కొత్త రోగం బైలుదేరింది. అది డాక్టర్లకుకూడ అగోచరంగా వుంది.

ఆరోగ్యశాఖామంత్రి టి. యస్. యస్. రాజన్ గారును, గి. డి. రికోర్డుపాలయం వారును 9—7—38 తేది ఉదయం 7½ గంటకు పొదిలి విచ్చేసిరి. పార్వతీపురం, బాపినీడుపాలెం, పొదిలి గ్రామములలోని రోగుల- ఆగ్గ చూచు లతోని జబ్బులను పరీక్షించి తిరగా 9 గంటలకు వంగోలు వెళ్ళిపోయిరి.

రైతు ప్రచారం.

పొదిలి తాలూకాలో 20 మైళ్ల జె॥ జె॥ జైౕ సంఘకార్యదర్శి వీర్ల గురువాదంగారును, చీమలకుర్తి వెంకటక్రిష్ణయ్యగారును ప్రచారము చేసిరి. —వి. వి.

వస్వేరు పగ

పచ్చపెట్టె పక యింకా మమ్ముల వెంటాడుతున్నది. ఎకువ తోలుకొనిపొయ్యేబండ్లను ఎత్తి పెట్టె సంస్థానపు పార్టీవారి భూముల్లో పానీకుంచా పశ్ళగొట్టుతున్నారు. పానైటీలో పచ్చపెట్టివారికి అప్పులిచ్చేదంటేదు. దున్ని విత్తనం వేయడానికి సిద్ధంగావుండే భూములను కాలువ నుండి తోలగిస్తున్నారు. పదువు, అధికారం, తెలివితేటలు, ఐశ్వర్యం, ఇవి ఒక్కొక్కటే మానవునికి కొల్లలోస్తవి. ఇవన్నీ ఒకచోట ఇక చెప్పకలేవా!

—బుచ్చి విలేకరి.

నెల్లటూరు పాక్షికం.

వెర్కటట్టరికేశు ఎస్టిమేటు పోటాపోటీలో ఎవరు తక్కువకేటుకు పెడితే వారికివ్వాలిగదా! తవాశీలుదారువారు అట్లాయిచ్చారా! 26 తేది నాడు పాటదార్లు రాకుండా కాచుకొనివుంటే శ్రీవారు శెట్టిగారి మిద్దెమీదనుండే దివాన్ యానాదిరెడ్డిగారికి కంట్రాక్టు ప్రసాదించి వెళ్ళిపోయినాడు. ఇది అభిమాన భూగ్యకంగా యిచ్చిందివాదిని యిందుమూలముగ యావన్మందికి తెలుపడ మైనది. —అన్వేషి.

గూడూరు గొడవ

"ఉప్పుత్తులమీద ఊరువెడుమ-ఇరు పాటీలమీద ఇల్లు వెడును." అన్నట్లు ఈ గ్రామవ్యవహారం తేలింది. కిష్టారెడ్డి వెంకట్రామారెడ్డి గుండాలమ్మ పాలెన్నుంచి వచ్చిన కొత్తలో గ్రామపెత్తనం నిర్వహించారు. ఎమిలీలు - పుల్లర్లు ఏటి కాలవ ఆవిలీలు - నీటి పంపకం చాల కట్టుబాటుగా జరిగేవి. ఇప్పుడో! యిరుపాటీలమీద ఇల్లు చెడ్డది. కిష్టారెడ్డిగారు! దయయుంచి కొంచెం పెత్తనం పెట్టుకొని పేద రిక్కలని కాపాడవయ్యా నిష్పాక్షికంగా కళ్లెదవి.

—ఒక రైతు

బసినేనిపల్లె సభ.

[illegible] తాలూకా బసినేనిపల్లెలో [illegible] రెడ్డిగారి [illegible] [illegible] సభ జరిగింది. [illegible] [illegible] [illegible] 84 మందిని 67 గా వృద్ధిచేయుటకు నిర్ణయం, [illegible] అవసరాన్ని గూర్చియూ, [illegible] [illegible] వార్షాకాలమును గూర్చి విపులంగా ఉపన్యసించిరి. —రావమ్మ [illegible]

పల్లెటూళ్ల ఘోష

పెళ్లూరు తా॥ సంఘం.

యీ తాలూకా జమీన్ గ్రామములలో జమీన్ రైతుసంఘమునకు యిప్పటికి 1000 ల జమీన్ రైతులు సభ్యులుగాచేరిరి. ప్రతితాలూకా గ్రామములలో రైతులందరను సభ్యులుగా చేర్చి రైతులపక్షముకు ప్రయత్నముచేయు జమీన్ రైతుసంఘమునకు బలముచేకూర్చ జమీన్ రైతు యోద్యమాభిలాషులను గోరుచున్నాను.

పెళ్లూరుతాలూకాలో ప్రతి గ్రామమునకు వచ్చి రైతుసంఘముకృషి తెలియజేయుటకు సంఘ సభ్యుల జేర్పించుటకు నిర్ణయించుకొనియున్నాను. ఆయా గ్రామపెద్దలు సహాయకులు చేర్పాటుచేసియు సభ్యులుగాచేరియు చేర్పించియు తగిన సహాయసానుభూతులు కనుపరచి రైతు శ్రేయోభివృద్ధికి కృషిచేయ గోరుచున్నాను.

నాగినేని వెంకయ్య,
అధ్యక్షుడు

పిడూరు పెద్దలు.

పిడూరు ఘనులు మజరాగ్రామమైన మా లక్ష్మీనరసింహపురానికి తెలుపకనే ఎన్నికలు జరిపి తాము పెద్దలైనారు, గ్రామపంచాయతికి.

మావంగుకు రెండు దీపాలుమాత్రమే. అవి కూడ ఉత్తరాయనంలో ఒకమాటు, దక్షిణాయనంలో ఒకమాటు వెలిగిస్తారు. పంచాయతీ స్థాపించినతర్వాత 3 మాట్లు అక్షరాలా రెండు మాట్లు మాత్రమే మాగ్రామ వీధులు చిమ్మినారు. రెండుదీపాలు చాలవయ్యా ఆరు దీపాలన్నా వేయమని మొత్తుకుంటే వెంకటగిరి దివాణంలో మాదిరి యిదిగో - అదిగో అని కాలం ఎగదోస్తున్నారు.

పంచాయతీ ఆఫీసరుగారూ! తమకేమైనా అధికారంవుంటే విచారిస్తారా మాగోడు!

—పురవాసి.

ముత్తుకూరు మందు.

మాదికట్టుపల్లె, ముత్తుకూరుకు రెండామడ. కొథరచెవులోపాటు ముత్తుకూరిలోనే కలిగిందివాటకు వెళ్లి అయ్యా! అన్నాను. "డబ్బు" అని ఆకాశవాణిపలుకు వినబడ్డది. చేతులేకదని చెప్పి వెళ్లుతుండినాను. కొద్దుగాకిపోయినవాళ్లే పిలిచి కంపౌండరుతో దొబువాదెప్పాడు. అయన కళ్లు ఘట్టిగా మూసుకోమని ఏమోపూసినాడు. భగ్గున మండింది. 60 ఏడ్లవాణ్ణి. పెద్దగా ఏడ్చాను నిభాయించలేక. అతేగామాల అగ్నిదాళకం! బాధ చూడలేక గుడ్డకడిపికళ్లకు కట్టాను. తర్వాత రెండుగంటలకు అబాధ-అమంట-అదిపోయింది. చివరకు బ్రతికి బైటబడ్డాను. ఈలావుందిలోకం.

—పోదారెడ్డి చెంచురామిరెడ్డి

తెనాలి

తే 9 ది గుడిపల్లి వెంకటప్పయ్యశాస్త్రి గారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగింది. ముత్తేవి మాధవాచార్య, పెద్ద కృష్ణమూర్తి, సత్యమిత్ర అంబ్యశ్రీగిరిరాజు సత్యనారాయణ గారలు చైనా దినోత్సవాన్ని గూర్చియూ, అన్నిపక్షాలు ఏకమై బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదంతో పోరాడవలసిన అవసరాన్ని గూర్చియూ, చైనా జాతీయోద్యమాన్ని గూర్చియు మాట్లాడిరి. సభలో తృష్ణాభూరిత జపాను అక్రమాలను ఖండించి చైనాపట్ల సానుభూతిని చూపుట, జపాన్ను ఎదుర్కొనుటకు యిప్పటికైనా సమిష్టిపోరాటాన్ని ప్రారంభించిన చీనా జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని అభినందించుట-జపాను రాక్షసకృత్యములకు బలియగు చైనీయులకు యథాశక్తి సాయపడమనిన్నీ తీర్మానములు గావించిరి. —ఒక విలేకరి.

ముమ్మాయిపాళెం

"చెట్టు ముదిరేవరకు కుక్కమూతి పిందెలు పుడతవి" అన్నట్లు ఈ గ్రామం అస్థిరికవచ్చింది నేడు. రొంగతనాలు-మోసాలు యథోచితంగా -గాదు హెచ్చుగానే - పెరిగాయి.

ఆషాఢమాసంలో పట్టపగలు నిద్రపోతున్న బిడ్డమెడలో సొత్తులుపోయినవి. బాలాయపల్లె సబ్ యిన్స్పెక్టరుగారూ! తాము వెనుకా ముందు చూడకుండా- పెద్దా చిన్నా అనకుండా నిష్పాక్షికంగా ప్రవర్తించమని నామనవి- (ఇదిచూచి లోగడ సంగతులు వ్రాస్తాను)

—రాం. గూఢచారి.

కొనుడు! కొనుడు!! ఒక్కసారి కొని వాడిచూడుడు!!!
మీ బిడ్డల ఆరోగ్యముకొఱకు ఎల్లప్పుడు
"మిల్కులాండు" మార్కు గడ్డపాలనే వాడుడు

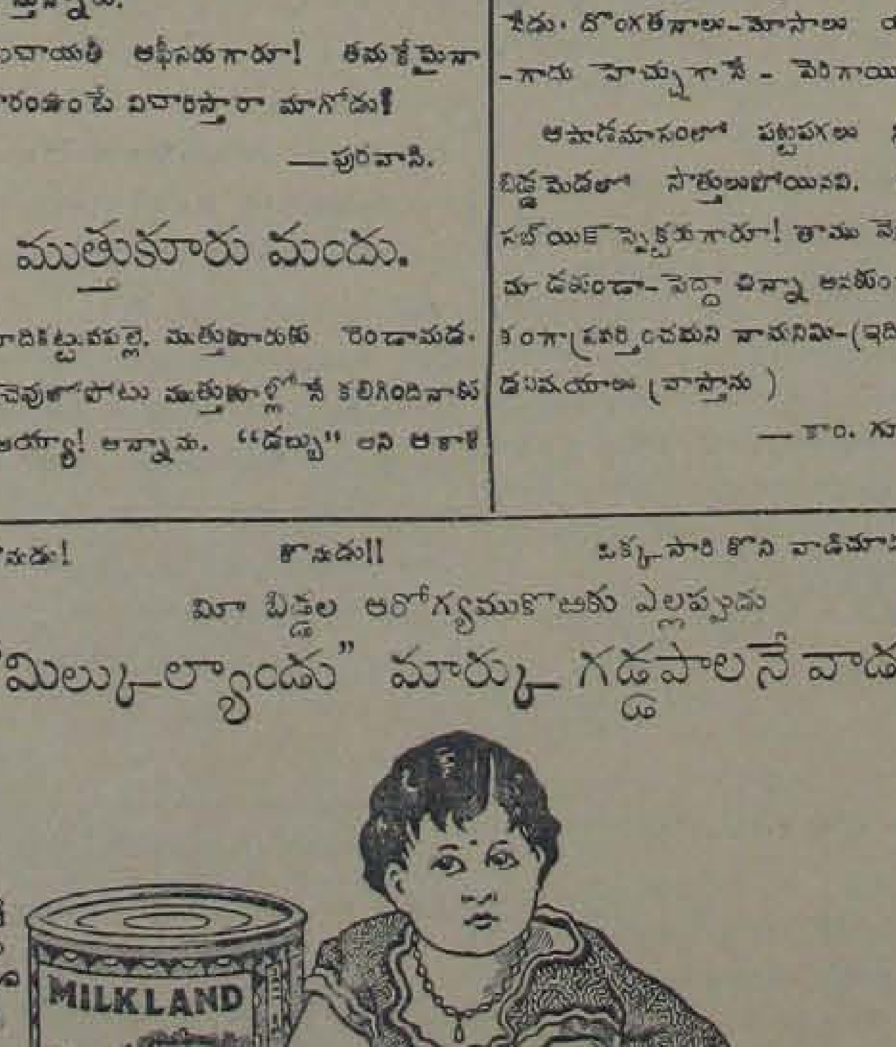

"మిల్కులాండుపాలనే గాకిమ్ము" అన్నిషాపులలో దొరుకును.

సోల్ ఏజెంట్లు:—
ది ఈస్ట్ కోస్ట్ ట్రేడింగు కంపెనీ, 11 నామన్ పిల్లై విధి, నమ్మాళ్వారు పేట, జి.టీ. మద్రాస్

గుడ్లూరు ఆసుపత్రి

10 సంవత్సరాలనుండి పేద రిక్కలకు వుపయోగకరంగావుండి ఎంతో బాగా పనిచేస్తున్నదని బోర్డు ప్రెసిడెంట్లు, అనేకమంది మన్ననలు బడసినటువంటి యీపూరి ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిపై పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు కేరు కండ్లెట్టి తీసుకోవడం చూస్తే కారణం వ్యక్తిగతంగా ఏదోవుండాలని అంటే సత్యదూరం కాకపోదని అనుకుంటా. ప్రజోపయోగమగు సంస్థలపట్ల ఈవ్యక్తిగత ద్వేషాలనుచూపించడంకన్న అనుచితకార్యం మరొకటివుండదు. ఏకోఅయిపో యిందేమో అయిపోయింది మా ప్రెసిడెంటుగారు యికనైనా ఇటువంటి అనవసరపు పనులకు పూనుకోకుండ వుండురుగాక యని నాచిన్న సలహా. అలకిస్తే అందరూ మెచ్చుకుంటారు.

—ఒకమిత్రుడు.

ఉప్పలపాటి చిచ్చు.

ఈవూళ్లోవుండే కమ్మగలకు, పిచ్చిగుంట కులమువారికి పార్టీలుకట్టి, యీచిచ్చు మేజస్ట్రీటు కోర్టుదాకా యెక్కడం, గ్రామపెద్ద లనుకొనే వారికి, గ్రామానికి అవమానకరం. ఉభయపక్షాలవారు మనస్కరిస్తే యీచిచ్చు నిమిషంలో ఆరిపోయి శాంతివాతావరణం యేర్పడగలదని ఆశాభావానికి పలుకు. ఇందుకు ఉభయపక్షాలవారు పూనుకుంటారా? లేక పేద సాద జట్లు మునేను కుంటుంటే తమాషా చూస్తుంటారా?

—పౌరుడు.

గోపాలు రెడ్డి టూర్.

మంత్రి గోపాలరెడ్డిగారు 25 తేది నెల్లూరు వస్తారు. 3 రోజులు కావలిడివిజన్ లోను, రెండు రోజులు నెల్లూరు డివిజన్ లోను సంచరిస్తారట. మా వెంకటగిరికో?

—మా రైతు.

మాలెకొండారెడ్డి.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుపిప్ప వదిలించుకొని త్వరలో కాంగ్రెసులో చేరుతాడట. తమ్మునికి ఉద్యోగమిచ్చిన కాంగ్రెసుపై ఆకృతజ్ఞత న్యాయమేకదా!

కాంగ్రెసుకథ అలావుంచి మా జమీన్ రైతు ఉద్యమంలో చేరుతావా? బ్రహ్మరథం పడతాము!

—రైతు.

విధేయుల జప్తీకి.

విధేయులఆస్తి జప్తీ చేసినందుకేనటే! వెంకటగిరి శిరస్తాదార్, హాళిపంచిలొక్క తమారపాలెమని ఊడబెరికిరి. ఔను! అవిధేయుల దుంప తెంపాలెగాని విధేయులజోలికి పోవచ్చునా?

అగ్గిపుల్లల ఫ్యాక్టరి.

తాటికొండ కుమర్తులకుని తమచేతిలోపెటికే రుద్రుపురం మిరాదెడ్డిగారి కవితామందిరం మాదిరే తాళ్ళమేని తుర్చుస్తున్నారు! మాదేల్లాకే అవమానంగా ఉంది.

—[illegible]

ఏ విద్యాసంస్థతోగాని శిరాస్థిని ఎవరైన స్త్రీ యించిరియోవల స్త్రాంపురిత్త ప్రకారం ప్రెక్షయిదప్పాటోమవు స్త్రాంపుఫీజు చెల్లింపనవసరము లేదని మద్రాసుహైకోర్టు ప్రధమన్యాయమూర్తి [illegible] గావించిరి.

స్పెయినులో బాంబులవర్షం కథ

వినీ ఫ్రెడ్ బేట్స్ అనేనర్సు స్పెయినులో యుద్ధరంగంలో గాయపడిన వారికి చికిత్సచేయడానికి నర్సుగా వెళ్లింది. ఆ సందర్భంలో అక్కడజరిగే విమానాలదాడి, బాంబులవర్షం, భయోత్పాతమైన గ్రామ విధ్వంసనాలు- అన్నిటినీ చూచి ఒక భయంకరగాథగా చెప్పింది.

నిజంగా ఆదినం చాలా దుర్దినం!

ఆ నాటి రాత్రి రోగులకు మందులివ్వడం నాకంతు పడింది. రాత్రల్లా ఇంజక్షనులు, మందు లివ్వడానికి మందులూ-యిలా తెల్లవార్లూ రోగుల కుపచారం చేస్తున్నాను. నాయీవుపచారంవల్ల తెల్లవారేటప్పటికి చాలా మంది రోగులు తెప్ప రిల్లుకొన్నారు. అదిచూచి నాకు చాలా ఆనందం కలిగింది. ఆగుడారంలో నాచుట్టూ నిర్మలంగా కులాసాగా వుండే దృశ్యంచూసి నాకు చాలా సంతృప్తి కలిగింది.

* * *

ఉదయం 6 గంటలు. ఒకవిరోధి విమానం ఆకాశం మీద హోరుపెట్టుతూ వస్తోంది. వెంటనే గుడారంబయటికి వచ్చి, ఆవిమానం వంక చూస్తూ నిలబడ్డాను. అలా నిశ్చలంగా నిలబడ్డా నన్నమాటేగాని నాగుండెలు మాత్రం దడదడ కొట్టుకొంటున్నాయి. ఒక పావుగంటసేపటి విమానం మాగుడారం మీదుగు యెగిరిపోతోంది దాని హోరుశబ్దం వినగానే రోగులకందరికీ ఎక్కడ లేని భయం ఆవేశించింది.

అంతే వీళ్లంతా భీరువులనికాదు. తమ్ము అందరినీ యుద్ధరంగంలో పోరాడుతున్నప్పుడు చంపడం అది సహజవీర లక్షణమేగాని యిలాగు నిస్సహాయులై, వైద్యాలయంలో చికిత్సపొందు తూంటే, అన్యాయంగా కాల్చి హత్యచేయడం వాళ్లకి చాలా బాధపెట్టింది.

* * *

అదృష్టవశాత్తు అప్పటికి ఆవిమానం దాటి పోయింది. అప్పటికి మాత్రం నామనస్సు కొంత తేలికపడింది. కాని మళ్లీ ఆవిమానం ఆమాకే కనుక్కోవడానికి ముందువచ్చి తర్వాత శతఘ్ని దళంతో వస్తుందేమోనని స్ఫురించింది.

* * *

ఉదయం 8 గంటలైనది. నాబదులు మరొక నర్సు వచ్చింది. ఆమెతో నేను కన్న విషయ మంతా చెప్పాను.

ఆస్పెయిను యువతి, యుద్ధవిమానాలదాడి నుండి సురక్షితంగా దాగియుండుటకు భద్రమైన స్థలాన్ని చూపించింది.

* * *

అదృష్టవశాత్తున వైద్యాలయం ఆవిమానాల కంటబడలేదు. మేమంతా మావైద్యాలయములో రోగులకు చికిత్సచేసుకొంటూ సురక్షితంగానే వున్నాం. కాని ప్రతిరోజూ విమానములు ఏదో ఒకయూరు మీదబడి ధ్వంసం చేస్తూనేవుండేవి.

* * *

నేనక్కడున్న నాతోటినర్సు ఒకనాడు మమ్మల్ని అందరినీ, ఒక నదియొడ్డుగా గుట్టల మీదుగా, దిబ్బలమీదుగా నడిపించుకొని తీసి కొనిపోయి, యొక విశాలమైన ప్రదేశానికి తీసుకు వెళ్లింది. ఆచోట ప్రవేశించుట్టూ కొండలు, గుహలు, దట్టంగావుంది. చాలా సురక్షితమైన స్థలాలుగానే కనబడ్డాయి.

మధ్యగా, స్త్రీలు, పసిపిల్లలు కొంతమంది కూర్చొని, కొంతమంది నిలుచుకొనియున్నారు కొంతమంది భయంతో ఆకాశంవంక చూస్తున్నా రు. కొంతమంది వంటపనిలోవున్నారు.

* * *

అంతలో ఆస్పెయిను యువతి 'లోలా' అనే యామె నన్ను ఒక కొండచుట్టూ తీసుకువెళ్లి, ఒక చిన్న ప్రవేశద్వారముగల పెద్దగుహా నొకదానిని, దాని ప్రక్కనేయున్న మరియొక గుహను చూపించింది. ఆ గుహలు చాలా విశాలమైనవి. ఒక్కొక్కదానిలో 40 మంది చొప్పున పట్టవచ్చును. వానిని చూడగానే నేను "మనము వీనిలో వుండుట చాలక్షేమము" అన్నాను.

* * *

అంతలో వెలుపల వుండేవాళ్ళంతా ఆదుర్దా తో లోపలికి తోసుకొని వచ్చారు. అప్పుడే విరోధివర్గమువారి యుద్ధవిమానముల బారు సాగి పోతున్నాయి. అప్పుడు ఒక స్త్రీ గుహనుండి ఆతురతతో వెలుపలికిపోయి బయట నిదురబడి యున్న తనబిడ్డను అక్కున చేర్చుకొన్నది.

* * *

అందరం ఒకళ్ళకొకళ్ళని యొకళ్ళం, ఆ గుహలో యొంగి కూర్చొన్నాం. ఆవిమానాల శబ్దం రానురాను అధికమౌతోంది. అంతలో హఠాత్తుగా, భోయ్యిమని ధ్వనిచేస్తూ బాంబులవర్షం కురవనారంభించింది. నిజంగా అవి మా ప్రక్కన పడ్తూన్నట్లనిపించింది.

* * *

నేను చాపమట్టగ నేలమైన కరచుకొనిపండు కొన్నాను. ఒక్కనిమిషంలో మేమందరం ఆ బాంబులవల్ల తునాతునకలై పోతామేగదా అని భయపడ్డా. 'లోలా' పొంగివచ్చే దుఃఖాన్ని, తన చేతి రుమాలును నోట్లో కుక్కుకొని ఆపుకొం టోంది.

* * *

అప్పుడు శబ్దం మరింత దగ్గరకు వచ్చినట్లని పించింది. ఆసమయంలో మరఫిరంగుల ప్రేలుడు శబ్దంకూడా వినిపించింది. ఒక ఆకాశయుద్ధం పైన జరుగుతోంది. పిల్లలంతా భయంతో గజ గజ వణికి పోతున్నారు. కాని ఒక మూడుసంవ త్సరాల వయస్సుగల బిడ్డమాత్రం నవ్వుతూ ఆడు కొంటుంది.

* * *

తర్వాత, కొంతసేపటికి ఆందరగోళం తగ్గింది. అప్పుడు నేను ధైర్యంతో మెల్లగా బయటికివచ్చి తలపైకెత్తి ఆకాశంవంక చూశాను. అప్పుడు 80 ఇటలీ యుద్ధవిమానాలు, ఆకాశంలో చాలా దూరంగా పొగమధ్య కనిపించాయి. వానినిచూడ గానే నాకళ్లు మళ్లీమూతలు బడ్డాయి.

* * *

ఈవిధంగా ఆనాలుగురోజులూ, విమానాలు బాంబుల వర్షం కురిపిస్తూ గ్రామాన్ని నాశనం చేయడం మొదలుపెట్టాయి.

* * *

ఒకరోజున నేను నిద్రపోతున్నాను. అలా యెంతసేపు నిద్రపోయెనో నాకే తెలియదు. ఇంతలో ఒకసారివిమానాలు బాంబులవర్షం కురి పిస్తూండేశబ్దంనన్ను హఠాత్తుగాలేపింది. అప్పుడు నేనుభయంతో పండుకొన్న ప్రక్కను తప్పుకొని దిండును నాతలపై మూసుకొన్నాను.

ఒక్కొక్కసారి ఒక్కొక్కబాంబు పడ్తోం టే, ఆవిశాలమైన బద్దటుగావుంది. ప్రాణాలు పైకిపోయేవి. ఆశబ్దానికి ఆకాశం, పర్వతాలు అన్నీ బద్దలై పోయినట్లనిపించింది.

సినిమా.

—మా "సినీగోయర్"

భక్త జయదేవ్.

ఆంధ్రా సినీటోన్ వారి 'భక్త జయదేవు' షూ టింగు అతిమురుకుగా జరుగుతూంది.

జయదేవుని వివాహఘట్టం క్రిందటి వారపు షూటింగు. ఈ చిత్రానికి హిరేన్‌బోసుగారు దర్శకులు.

* * *

భక్తమార్కండేయ.

కుబేరాఫిల్ముసువారి భక్తమార్కండేయ ముఖ్య పట్టణాల్లో విడుదలై ప్రేక్షక లోకాన్ని ఆకర్షి స్తూంది. ఈఫిల్ము భక్తిని గరపడంలోను కంపెనీకి ధనం గడించడంలోను ఏఫిల్ముకుతీసిపోదని జనా భిప్రాయం.

* * *

కచదేవయాని

మూడవవారం జరుగుతున్నా చాలా జనస మ్మర్దంగావుంది. టికెట్ దొరకడం చాల కష్టం గావుందని ప్రేక్షకులు ముందుగా జాగ్రత్త పడు చున్నారు.

ఈచక్కని ప్రేమగాథతో రాధా ఫిల్ము కంపెనీవారు టి. వి. రామానంద గారు యీ చిత్రాన్ని తయారుచేసి ఆంధ్రలోకానికి అర్పించి నందుకు అభినందనాలు.

* * *

మోహినీ భస్మాసుర

దీనికి సుప్రసిద్ధ ఫిల్ము డైరెక్టరు సి. పుల్లయ్య గారు. పుల్లయ్యగారి డైరెక్షను క్రింద తయారవు తూన్న ఫిల్ము ఎలావుంటుందో ఆంధ్ర ప్రజకు తెలిసిందే! అందులో మోహినీ భస్మాసుర రాణిం చుటకు నిజంగా ఆంధ్ర దేశానికే తారతార అన దగిన పుష్పవల్లి నటించడమే ఆ ఫిల్ముకు గొప్ప అదృష్టం. విఖ్యాతినటి కోకల దాసి కోటిరత్నం కూడా పాల్గొంది ఇంకా ఎంతరో ప్రసిద్ధ నటీ నటులున్నారు.

* * *

మాలపిల్ల

సారధి ఫిల్ముసువారి "మాలపిల్ల" షూటింగు పూర్తి అవడం నటీనటులకు వీడ్కోలు సన్మానం జరగడం జరిగింది.

నిజంగా రామబ్రహ్మంగారి అద్భుత హస్తాన డైరెక్టు చేయబడిన "మాలపిల్ల" సర్వవిధాల శోభాయమానంగా వుంటుంది.

ఆంధ్రదేశానికి ఏకైక తార కాంచనమాల నటనా కౌశలం ఎందరి కళాపిదుల హృదయాల్ని ఆకర్షిస్తుందో వేరుగా చెప్పనేల.

ఆంధ్రవిశారద తాపీ ధర్మారావుగారి కవి త్వా—

గొప్ప కథకులు చలంగారి కథనమునుండి తయారయిన 'మాలపిల్ల' సర్వతోముఖంగా రాణించగలదు అనడంలో అతిశయంలేదు.

* * *

లక్ష్మీ సినిటోన్‌వారి

"శ్యామసుందర్"—"రాధాకృష్ణ" కొల్హాపూర్ స్టూడియోలో షూటింగు అతి చక్కగా చురుకుగా సాగుతోంది.

* * *

విజయలక్ష్మీ సినిటోన్

"విజయలక్ష్మీ సినిటోన్" పేరుతో రాజ మండ్రిలో ఒకకంపెనీ రిజిస్టరయింది. ఒకరూపా యల మూలధనం సమకూడింది. త్వరలో వీరు చరిత్రాత్మక తెలుగుగాథ చిత్రాన్ని తీయ బోతున్నారు.

* * *

మాడరన్ ఫిలిమ్సు

మాడరన్ ఫిల్ముకంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరు గారు ఆంధ్రదేశంలో నటీనటుల్ని నిర్ణయించడా నికి బయలుదేరుతున్నారు. వీరు మూలసక్తరుల మీద సాంఘికచిత్రం తీయాలని వీరిసంకల్పం.

* * *

జయాఫిలిమ్సు.

కృష్ణ జరాసంధ తయారుచేసిన జయాఫిలిమ్సు ఋణనివారణచట్టాన్ని ఫిల్ముకెక్కిస్తారని దానికి హెచ్. వి. బాబుగారు డైరెక్టరని కన్నాంబ ప్రముఖభూమిక వహిస్తుందని తెలుస్తూంది.

* * *

కుబేరా ఫిల్మ్సు

భక్తమార్కండేయ తీసి విఖ్యాతిగన్న కుబేరా ఫిల్మ్సువారు త్వరలో వీరి రెండో చిత్రం హరిబాధ బాలుకు సంబంధించిందిగా వుంటుందని, కథకులు కవిరాజని, పాటకులు బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతం గారని వినికిడి. కాని యీమధ్య కుచుమహార నాథభక్తి ఆంధ్రదేశంలో అంటువ్యాధి మహా మారిలాగా వ్యాపించింది. యిలాంటి ఫిల్ము తీయడంకంటె ఏదైనా సాంఘిక చిత్రాన్ని తయారుచేయడం మంచిదనుకుంటాము.

* * *

హిందీ ఫిల్ములు.

"హిందీ నిర్బంధంతో దక్షిణదేశ సినిమాలకు పెద్దదెబ్బ తగులుతుందని హాలీవుడ్ వ్యాసక్తులు లెంకపెట్టు కుంటున్నారు అని 'జనవాణి' ప్రకటించింది."

అతి సర్వాబద్ధము. హిందీ నిర్బంధంవల్ల సినిమా లకు హాలీవుడ్ సర్లకు ఏలాటిభయం కలుగకపోగా యీమధ్య లేగిన హిందీనిర్బంధంవల్ల హిందీఫిల్ము లంటే ఏమిటో తెలియనివాళ్ళుకూడా హిందీ ఫిల్ములు చూడడానికి చుట్టుపక్కల పూళ్ళ నుండి కూడా వస్తున్నారని వార్తలు.

* * *

మాడరన్ శినీటోన్

మాడరన్ సినీటోన్‌వారి మహోన్నత పౌరా ణిక చిత్రం "ఉషాపరిణయము" త్వరలో వస్తుందని ప్రకటన.

బహిరంగలేఖలు.

1

చీనా నాయకమణి జంగ్ - కై - షేక్!

నీ ప్రస్తుతపూర్వోక్తి .... బాగా తెలియక పోయినా నీ ...... నీ ...... నిష్కళంక దేశభక్తి, నీ ...... బాగా తెలుసు. ...... ప్రతిభా విశేషాలు ....

జపాను చీనామీద దండయాత్ర ...... ప్రథమంలో ...... సంకేత ప్రకటన చాల భాగ ....

చీనావారు ఒకటున్నప్పటికి స్వాతంత్ర్యం వృద్ధి ...... చీనాలో కొంచెం స్థలం ఒక్క ...... జపాను ఆక్రమించకుండా స్వాతంత్ర్యసమరం జరుగుతూ వుంటుందని అన్నావు. చీనా జపానుయుద్ధం యిప్పట్లో అంతమయ్యేటట్టు లేకపోగా జపాను లోక్కసం ...... దళ్ళ సైన్య సంఖ్య ఆనాటి కింకోనాటికి తగ్గుతూందని వార్తలు. అందులో మీరు 78 కోట్లు నిజంగా మీపక్షిలంతా ఒక్కసారి నీకు "జై" అంటే చాలు ...... 8 కోట్ల జపాను గుండెలు ...... యూరప్ అంతా గర్జించి ....

కాని యింకోమాట అడగాలనుకున్నాను. నీకురికిన ...... నీ సైన్య ప్రతిష్టలు నిల్వగల ...... పొందినందుకు నీ ...... ధన్యుడవో సైనామాత ఎంతధన్యురాలో నీకు ఎంత దేశభక్తి వుందో నీ ...... అంత దేశభక్తి వుంది. నీకెంత త్యాగశీలం ఆత్మబలం ఎంత వుత్సాహం వుందో అంత కార్యదక్షత అంత ...... సంకల్పం వుంది. నీ ....

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే తండ్రికిమించిన కొడుకు, ...

కాని మీ యిద్దరి అభిప్రాయాల్లో అంతర్యం వున్నట్లు యిప్పుడిదన్ని దేశకార్యాచరణను సమని ...... తండ్రికొడుకు ప్రజాభిప్రాయాలున్నట్లు వార్తలువచ్చాయి!

అనిచాల శుభసూచకం.

కాని జపానుకు ...... సూచకము ...... ఒకటొకటి భేదం భావాల్లో-

అది నీకొడుకు పక్కా కమ్యూనిస్టు నీవు ....

అలానే జవహర్లాల్ తీవ్రవాదిఅయితే, తండ్రి మితవాది.

తండ్రి స్టాలిన్ కన్సర్వేటివ్ అంగాలే, కొడుకు ఆలివర్ బాల్డ్విన్ సోషలిస్టు.

వారిద్దరు ఒకరికొకరు బహిరంగంగా తిట్టుకుంటారు.

* * *

నీకొడుకు రష్యాలో వుంటూ యీ ...... సైనా ...... జపానుదౌర్జన్యాన్ని అధనిపతనం చేయడానికి.

నిజంగా తండ్రీకొడుకు ఏకమైనందుకు సైనా ప్రజలు సంతోషించడం ...... మొదలు పెట్టింది.

నీకొడుకు రష్యాలో పెద్ద పదవిలో వుండే ...... తెలుసునవుతుంటాను. ...... స్వేచ్ఛ వుంది మీ సైన్యంలో. దాని ...... ఒక ...... నీవు ...... బహిష్కరించినా ...... ప్రకటన ...... ప్రకటించి ...... చాల .... నిజంగా ఏనాటి

కైనా సోషలిజమే! ప్రపంచాన్ని స్వార్థపూరితమైన ...... విచ్ఛిన్నం ...... కొంటుంది.

ఇంకోమాట. క్వెటాలో మా భారతీయుడు భారతదేశప్రతినిధిగా కాకుండా మీ సైన్యాన్ని చూడడానికి వస్తున్నారు. అందులో ప్రాచీనం నుంచి మీకూ మాకూ సాంప్రదాయాల్లో ఏమి, రంగు భేదంలో ఏమి, నాగరికత ఆచార వ్యవహారాల్లో ఏమి, చాల దగ్గర సంబంధం వుంది. యిదంతా ...... సౌభ్రాతృత్వానికి ...... కుండా ...... ద్యోతకమవుతూంది. ఈచీనా జపానువల్ల వైషమ్యం జపానువస్తు బహిష్కరణము యిండియాలోనే కాకుండా బ్రిటిషు ...... కూడా చాలమట్టుకు జరుగుతూంది.

ఏనాటికైనా హిందూ ధర్మశాస్త్రప్రకారం ...... వేదాంతవాక్యంగాను ధర్మంజయిస్తుంది కనుక జంగ్ - కై - షేక్ నీకు విజయం తప్పదు. చీనా ఆశయం, ఆదే నేను కోరేది. ఇంతే నమస్కారం.

—ఒక జాతీయవాది.

II

రాష్ట్రపతి సుభాషు చంద్రుడు!

ఇప్పుడు మీకు ఆరోగ్యం ఏలావుంది. డాక్టర్లు మిమ్మల్ని విశ్రాంతి తీసుకోమన్నారు. దేశసేవా కార్యధురంధరులకు నిష్కళంక దేశసేవారాధకులకు విశ్రాంతి ఎక్కడనుంచి వస్తుంది. మీకు పెండ్లి చేసుకుంటానికే అవకాశం లేదన్నమీకు విశ్రాంతికి తావెక్కడ? కాని సుభాషుబాబూ ఒక్కమనవి "ఆరోగ్యం—ప్రథమం" అన్నారు శాస్త్రవేత్తలు-పెద్దలు.

కనుక ఆరోగ్యంగా వుంటేనే ఏపనైనా చేయడానికి సందర్భపడతాము. అందులో మీరు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు యికవేరేచెప్పాలా మీ దేశభారం- బాధ్యత మోయడం.

కాబట్టి డాక్టర్లు సలహాయిచ్చినట్టు సంపూర్ణ ఆరోగ్యం పొందేవరకు విశ్రాంతి తీసుకోండి. రాజకీయ వ్యవహారాల్తో నిండే బుర్రల సంగతి వేరే చెప్పాలా!

ఒకొక్క సమస్యను పరిష్కరించాలంటే తల పగిలిపోతుంది. మహాకష్టం. అబ్బ రాజకీయా సమస్యలు పెద్దక్లిష్ట సమస్యలు అన్నారు నిజమో! అయితే బాబూ! మీరు ఫెడరేషను విషయములో మీ అభిప్రాయాన్ని చక్కగా తెల్పారు. దానికి మా అభినందనాలు. అయినా కొంతమంది మితవాదశిఖామణులు (కాంగ్రెస్ వారిలోనేలెండి!) ఫెడరేషను విషయములో ఎలాగో రాజీపడే ప్రయత్నాల్లో వున్నారు. అది నిజం! మరి అది మీకు ఎలా తెలిసిందో మీరు చక్కని ప్రకటన చేశారు. ఫెడరేషను ఏవిధమైనాసరే అమలులోకి రాకూడదు. అలా జరిగితే నేనుంటే ...... అధ్యక్షపదవికి రాజీనామా యిచ్చి ఫెడరేషన్ను ప్రతిఘటిస్తానన్నారు షహబాష్ బాబూ!

కాని ఆప్రకటన మితవాదులకు వృద్ధజంబూకాలకు పడని ...... ఘాటుగా ...... యోగ్యుల్లా ...... ! అయితే ఫెడరేషను విషయానికి అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సభకూడా వివక్షత్వం .... ఎందుకొచ్చింది యీ కొందరి కాంగ్రెస్‌వాదులకు. కాని వారు యింకోభయం

వుంది. వారు యిండియా చట్టాన్ని భగ్నంచేస్తాం అంటూ తిరుగుతున్న కాంగ్రెస్ మెల్లిగా తిరిగి వదలి ...... అంటూ గులాములయారు. ఎప్పుడు పదవీస్వీకారమైందో మన స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి కొంత ప్రతిబంధకం అడ్డకట్టు ఏర్పడింది అన్నారు కూడా.

జవహర్లాలు ఫెడరేషన్ను కాల్చివేస్తాను-చించివేస్తాను-భగ్నంచేసి బ్రద్దలుకొట్టాను అని ఒకసింహగర్జన చేసారు అప్పుడు. మొన్న యింగ్లాండులో కూడా యిండియా సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యాకాంక్షలోవుంది. కాని ఫెడరేషను విషయంలో ఎలాంటి వుద్దేశం లేదని విస్పష్టంగా చెప్పినారే కాదు. అందులో ఒక్కసారి "కౌన్సిల్ ...... గారు ఫెడరేషను సంబంధానికి తంటాలు పడుతూంటే- యింకోప్రక్కనూ తనరాజ్యాంగచట్టంలో కొన్ని మార్పులుచేసి ఫెడరేషనుమద్దతు యిండియా ముఖాన్ని రుద్దాలని చూస్తుంటే.

ఇండియా కార్యదర్శి లార్డ్‌జట్లండు ప్రభువు యిలా అన్నారు "అదంతా కట్టి పారవాటు చట్టంలో ఎలాంటి పరిమితమైన మార్పులు కలగవు జరగలేదు గవని ...... చెప్పాలి.

అందుకు మీరిచ్చిన జవాబు దిక్కుతోచని చెప్పుదెబ్బలాగ వుంది. అసలు ఇండియా అంటే కాంగ్రెస్ అంటే...ఏమిటో జట్లండుకు తెలియనే తెలియదు. కాని మేముకోరేది చట్టంలో మార్పులు కాదు. అసలు ఆచట్టాన్ని పూర్తిగా రద్దుచేయడమే అన్నారు. అందులో వైస్రాయిలు గవర్నర్ల రాజపోకలు గమనించడం మాపనికాదు. అంతకంటే మాకు వేరేపని లేదా? అన్నారు.

పాపం మీరిచ్చే ప్రకటనలు... జవహర్లాల్ చేసే ప్రచారం బ్రిటిషువాళ్లకు కంటక ప్రాయమే కాక వాదల్ కూడా.

అయితే ముఖ్యమైంది యింకొకటి చెప్పాలనుకున్నా.

మళ్లీ సత్యమూర్తిగారి వాచాలత్వం పెరిగి పోతోంది. దాన్ని అరికట్టండి అని. ఏమంటే మొన్న మద్రాసులో వుపన్యసిస్తూ 'కాంగ్రెసు వారు ఫెడరల్ శాసనసభలకు పోటీచేయాలి అన్నారు. వీరివుద్దేశమేమిటో? వీరికెంత తొందరెందుకు? మంత్రిపదవులు కావాలంటూ కౌన్సిల్లో ప్రవేశించాలంటూ ...... మొదట దక్షిణాన.

మళ్ళీ యిప్పుడు ఫెడరేషన్ సంటున్నాడు యింకా గాలిలో సందడిగానే. కాని మొన్న మద్రాసు గోఖలేహాలులో వుపన్యసిస్తూ "నేను సోషలిస్టునే అన్నాడు."

హిట్లరుకూడా "నేను శాంతిప్రియుడే" అంటాడు. అలావుంది వీరి అవకతవక ధోరణి వైఖరి.

ఒక్కమాట. మీరు అనారోగ్యంలో వున్నప్పుడు దీర్ఘలేఖ వ్రాసి కష్టంకల్గించినందుకు, క్షమించాలి. వందనాలు.

—కాంగ్రెసువాలా.

పొదిలిగోడు.

బిల్లు పేదరైతుకు ప్రయోజనంలేదు.

గతసంవత్సరం ఫలితంగాస్తా 37 అక్టోబరు 1 తేది ఇవతలకట్టినా అవతలకేపోయింది. నాటికి 15 రేసులు యిమాదిరిని యీఫసలీకిస్తుల సెప్టెంబరు 30 తేదిలోపల చెల్లించవలసియుంది. చెల్లించటానికి చేతులోపైసాలేదు. అసలు తిండికి గడవడమే కష్టంగావుంది. పరపతిలేదు ఏలా యీగడువులోపల చెల్లిస్తారు. వహీ! చేతులో దబ్బున్నవారికే యీబిల్లు ప్రయోజనం. పేదలకు యేమీ లాభంలేదు. యమభటులబాధ కష్టంబరువు తర్వాత ఏమవుందో కావాలి!!

ఎస్టేటునౌకర్లుగూడ కూటికిచస్తూ వున్నారు.

మూడుమాసాలుగా జీతాలులేవు-జత్తాలులేవు. రామ! రామ!! వాండ్లబాధ యమబాధగావుంది. వసూలే మా గతఫసలీకనుకే జాస్తీచేశారుకూడ. ఈ త్రిదంతా పల్లెటూరి రైతుల నెత్తిమీదకే వస్తుంది.

27 మంది జాయంటుపట్టా లెక్క చెప్పరు.

అన్నవరం నె 1 రు పట్టాదారు యర్రంరెడ్డి నాగన్న. యీపట్టామీద రు 1100 లకు డిక్రీ ...... యిప్పుడు బాగుపడాలంటే ప్రత్యేక ప్రత్యేకంగా లెక్కపరిష్కరించాలి. అట్లా అడిగితే చెప్పడంలేదు. ఏం చెయ్యాలో?

—పొదిలి రైతు.

సోమరాజుపల్లె వ్యవసాయకూలీలసమ్మె

రాజీకుదరలేదు

జిల్లాకలెక్టరుగారు, తహశీలుదారు, వి. రాఘవయ్యగార్లతో తే 8 ది సోమరాజుపల్లెకు వెళ్లి రాజీయేర్పరచిరని జిల్లాకలెక్టరుగారు తెలిపిన రాజీ షరత్తులు గతవార పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. కాని యీ రాజీకి ఆరోజున రైతులెవరును సమ్మతించ లేదనియు, యీ రాజీషరత్తులకు తాము పాల్గొనలేదనియూ రైతులు తెలుపుచున్నారు.

గుంటూరుజిల్లా గ్రంధాలయాలు.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డువారు గ్రంధాలయములకు యీ సంవత్సరము రు 2000 లు విరాళము గ్రాంటు నుచేశిరి.

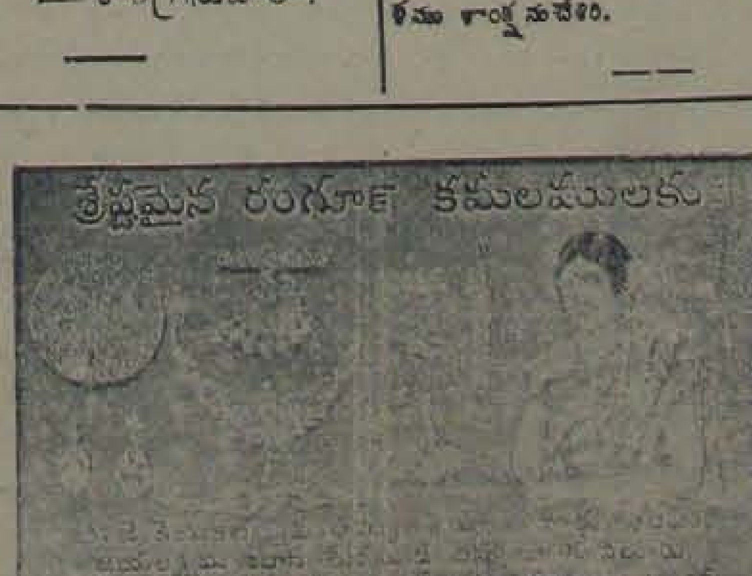

...వంవ జయగిఒ ఉత్తమ చిత్రం.

...లపిల్ల — మాలపిల్ల — మాలపిల్ల

త్వరలో

వచ్చుచున్నది

సుందరమ్మ — డాక్టరు సుబ్బారావు — వెంకటేశ్వర రావు — కాంచనమాల — [illegible]

బుక్కింగునకు:—

మ్యూజికల్ డైరక్టరు
భీమవరపు నరసింహారావుగారు

సరస్వతి టాకీస్ లిమిటెడ్, బెజవాడ.

[illegible]

ము.

...రి నెల్లూ
...లు లోని
...తిగాలికి విఘ్న
...మంత్రిగారు
...వ్యంగా గమ
...తీర్చడం

...చాలదుర్భ
...టికన్న ఆకలి
...యీ జిల్లా ప్ర
...చాలకట్టుకొని
..., ఉత్తర సర్కా
...మొదలైనచోట్ల
...రంగూను లోని
...విజయులు నెల్లూ
...లోని స్కా-విం
...యులే. నైజాం
...తాగూడా తిండి
...న్నారు. వృత్తులు లేక
...ల వ్యాపారం కొం
... గుడ్డలు అమ్మ
...వారు కొందరు, పాత్ర
...రమ్మతు చేసేపని
...మ్మం ఇటుక కాల్పే
... ఇట్లా నానా
...ల్లా చెదరై పొట్టకి
...విలపిస్తున్నారు. ఒకపూ
...లేక లక్షలకొలది జన్మస్థా
...కలలేక అల్లాడుతున్నారు.
...ఏ ప్రశ్న? తిండి! తిండి!!
...కారణమేమి? యీజిల్లా
... గ్రామాల్లో పెన్ననీరు
...యే 150 గ్రామాలకే.
...న్ని మెట్టగ్రామాలే. వర్షా
...లేవు, పాడదల సౌకర్యాలు
...ంటపడదు ఇతర వృత్తులు
...టన్నిటికంటె హెచ్చు దుర్భర
...బాధమరొకటి. అదే జమీందా
...బాధ-
...యీజిల్లాలోని 1740 గ్రామా
...518 గ్రామాలే ప్రభుత్వానివి.
...న 1222 గ్రామాలు జమీం
...ల క్రింద నున్నవి. అక్కడికేస్తులు
...జలాశయాలు ... గా

చాల వక్రమార్గాల్లో బడి వది. లంచాలబాధ విపరీతం, పై పెచ్చు కోర్టుఖర్చులుకూడ రైతులు భరించాల. పశుగ్రాసానికి రైతులుపడే బాధవర్ణనాతీతం. యిన్ని కారణాలతో ప్రజలు కేవలం దరిద్రులై పోయారు.

దీన్నినివారించు మార్గమేది? గవర్నమెంటు మెట్ట గ్రామాల్లో పెద్ద ప్రాజక్టులసంగతి తర్వాత యోచి చవచ్చు. ప్రస్తుతం చిన్నచిన్నవి గండిపాళెం, మోపాడువంటి ప్రాజక్టులనైన యోచించాలి. వృథాగా సముద్రానికి పోయే చిన్నవాగులు వంకలు యేర్లను అడ్డగించి జలాశయాలు నిర్మించాలి. ద్రవ్యము లేదని పూరుకొనుట ఉచితంగాదు. పశుగ్రాససౌకర్యాల హెచ్చించాలి రాట్నాది గృహపరిశ్రమల విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహించి అన్నిచోట్ల ప్రవేశపెట్టాలె. జమీందారీలలో దైవికకారణాలే గాక పరిపాలన అధ్వాన్నంగావటం,క్రూరగతి నందడం వల్లగూడ మరింత పీడాకరం హెచ్చింది. ఇందుకు వెంకటగిరి, చుండిలాంటివే నిదర్శనం. చుండిలో చివరకు పేష్కస్సుకూడ చెల్లించలేక యేలానికి రాబడ్డది. ముందు రైతులు, తర్వాత జమీందారు, ఇద్దరు చెడ్డారు.

యీ జిల్లాలో హెచ్చు భాగం వెంకటగిరిక్రింద నలుగుచున్నది. పీరి క్రూర,అధ్వాన్న,పాలనకులోనై ఎన్నోగ్రామాలు ఊరుపేరు లేకుండా నాశనమైనవి. లెఖలలో చూచిన పాలకవేలేని బేచరాకు గ్రామాలెన్నో కనుపడుచున్నవి. నిర్మానుష్యమైన గ్రామాలెన్నో ఉన్నవి. నేడు వెంకటగిరి పరిస్థితులు కుక్కచింపిన విస్తరిమాదిరి ఉన్నది. అసలు జమీందారు పరిపాలన అశక్తతచేతనో మరేహేతువని సంస్థాన విషయాల్లో ఏమీ జోక్యంకలిగించుకోవడంలేదు. దివానుకూడ లేడు. ఏ దివానొచ్చినా ఎంతసమర్థుడైనా నగరి పిల్లకాయల చేతుల్లో రెండు దినాలుకూడ తట్టుకోలేక వెళ్లిపోతాడు. ఉద్యోగగణమంతా చదువు సాములేక దుష్టవిధానంతో తయారైన లంచగొండులు. కావున ఎస్టేటు పరిపాలనంతా ఎస్టేటుతో సంబంధంలేని, విద్యాధికుడుగాని, పరిపాలనానుభవంలేని, క్రింది తాబేదార్ల చేతుల్లో కీలుబొమ్మగా ఉండే ఒకవ్యక్తిచేతిలోపడి నానా బీభత్సంగా ఉంది. కావున చట్టవిషయంలో అవసరమైన మార్పులుండనిచ్చి సరియైన సంపూర్ణ అధికారాలుగల ఒక దివాన్ను నియమించకసైనా ఈ అవ్యక్త పరిపాలనాన్ని చక్కబెట్టకుంటే రైతులు ఇంకా బీభత్సమై పోతారు.

ప్రధానమంత్రి రాజాజీ ప్రోగ్రాం.

17 తేది నెల్లూరుజిల్లాలో.

ఉ 4-24 నెల్లూరు చేరుట. కలెక్టరుబంగళాలో విడిది.
„ 8 నుండి 9-30 వరకు ఆఫీసర్లతో సంప్రతింపులు.
„ 9-30 „ 10 „ కాంగ్రెసుభాడ్జిలో కాంగ్రెసువారితో మీటింగు.
„ 10 „ 11 „ కాంగ్రెసుభాడ్జిలో కాంగ్రెసునేతలతో సంప్రతింపులు.
„ 11 „ 12 „ కాంగ్రెసుభాడ్జిలో భోజనం.
మ 12 „ 3-30 „ కలెక్టరుబంగళావద్ద విశ్రాంతి.
„ 3-30 „ 4-30 „ కలెక్టరుబంగళావద్ద పబ్లికుసంస్థల డెప్యుటేషన్లు స్వీకరించుట.
సా 4-30 „ 5 „ యోనాదులను కలుసుకొనుట.
„ 5 „ 6 „ టీ
„ 6 „ పబ్లికుమీటింగు.
„ 8 „ కలెక్టరుబంగళాలో విందు.
18 తేది ఉ 4-27 మద్రాసు మైలులో మద్రాసు వెళ్లెదరు.

జమీందారీలలో సత్యాగ్రహం.

సంయుక్త పరగణాల రైతుల జమీందారీల ఆక్రమాలగూర్చి ప్రభుత్వానికి తెల్పుకొని ఒక విచారణ సంఘాన్ని నియమించమనిరి. ప్రభుత్వం అపని చేయనందున ఝాన్సీప్రాంతం ఫాలీలో నూరుకొలమంది రైతులు 13 తేది ఉత్సవంతో గొడ్లనుకోబూని అడవినరకడానికి వెళ్లిరి. ఇందులో 250 మంది రైతుస్త్రీలు కూడనున్నారట.

మరియొకటి.

బీహారుప్రాంతం ఘాలా గేరులో రైతుల సత్యాగ్రహమింకా సాగుతున్నది. 8 తేది షుమారు 60 మంది రైతులు తోటవనాలు భూములకడ్డకువెళ్లి శాసనధిక్కారానికి అధ్యాయుల దున్నిరి. అక్కడసభలు ఉపన్యాసాలు, సాగుచున్నవి.

ప్రధానమంత్రిగారు యిన్నాళ్లకు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంపేరుతో ప్రజా ప్రతినిధిగా బాధ్యతాయుతుడై విచ్చేసినందుకు యీ ముఖ్యవిషయాల సమాలోచించి తగిన నిర్ణయాన్ని చేతురని కోరుచున్నాము.

మరొకమాట! ఋణచట్టం అతుకుల బొంతమాదిరి ఏర్పడి ఏవకుంవారిని సంతృప్తిపరచడంలేదు. రైతుల, జమీన్ రైతుల, ముఖ్యావశ్యాలను గమనించి అచిరకాలంలో తగు మార్పులు గావించాలని మామనవి.

వింత దావా

కొండ్లపూడి ఆదిశేషారెడ్డి గారి దావా పయిల్-

ఒక్క దమ్మిడీకి కలెక్టరు-శిరస్తాదారుపై దావా

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో ఒ.యస్ నెం 271—38 నెంబరున ల్యాండులార్డు, మనిలెండర్, గత చండి దివాన్ గారైన కొండ్లపూడి ఆదిశేషారెడ్డిగారు నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరు గారి మీదను, డి. శ్రీరామానుజాచార్యుడు గారి మీదను(హుజూర్ శిరస్తాదార్)రు 0-0-1 మానహానము కలిగిందని దావాచేశాడు - వివరం:- శ్రీరామానుజాచార్యుడుగారు ఆత్మకూరు తహశీల్దారుగా నుండినప్పుడు వారి సంబంధమైన ఒక పట్టా ట్రాన్సఫరు వివయంలో "నెల్లూరు ఆర్. డి. ఒ. కు వాదిని గూర్చి "ఇతను యీజిల్లాలో సుప్రసిద్ధటౌట్ గా నున్నాడు" (a well known tout of this district) అని వ్రాసిన తగయిరా వివయంలో వాది పరువుకు భంగంగలిగిందని దావా

సాలెస్త్రీ బ్రాహ్మడిపై భరణం దావా.

నెల్లూరు డిప్టికలెక్టరు కోర్టులో త్రోసివేయుట

నెల్లూరు స్టోనహౌసుపేట కాపురం సాలెకుల స్త్రీగాలు జొన్నలగడ్డ పెంచెలమ్మ అనే ఆడస్త్రీ ఆకొపేట కాపురస్తుడు బ్రాహ్మణ పంచాగ్నుల యజ్ఞేశ్వరయ్య అనే బెంగపురుషుడిమీద నెల్లూరు డిప్టికలెక్టరువారి కోర్టులో యమ్. సి. 14 ఆఫ్ 38 నెంబరున సదరు యజ్ఞేశ్వరయ్యకు తనకు సంబంధంఉన్నదన్న, ఆతనివలన సంతానం కన్నా నన్ని, కావున యజ్ఞేశ్వరయ్య ఆస్తిలోనుండి తన జీవనానికి భరణం యిప్పించమనీ దావాచేసింది. డిప్టికలెక్టరుగారు విచారించి 14-7-37 తేదిన్ని దావాత్రోసివేసినారు.

జమీన్ రైతు ఎడిటర్ను కొట్టినబాషాపై తిరుగా సెక్యూరిటీ కేసు.

షేకుబాషామీద ఇ. పి. కో. 110—E. F-సెక్షన్ క్రింద నెల్లూరు డిప్టికలెక్టరు కోర్టులో పోలీసువారు తిరుగా సెక్యూరిటీ కేసు పెట్టారు. ఆతను ప్రజాశాంతికి భంగాన్ని కలిగించే కార్యాలు నడుపడి కల్లవాడని కావున పత్రికక్రమము కామీను యివ్వమని కేసుస్వభావం. కేసు 14-7-38 కొంత విచారణ జరిగి తిరిగి 25-7-38 తేదికి వాయిదాపడింది.

దర్శికలరా తీవ్రత.

ఈదర గ్రామంలో కలరా ఉంది. ఇప్పటికి వ్యాధి తగిలినవారు షుమారు 40 మంది- చచ్చినవారు 14 మంది-

నెల్లూరు ముచ్చట్లు:

—విమర్శకుడు.

బ్రహ్మయ్య గాక.

కల్యాణి బ్రహ్మయ్య, గాయనాయు పంతుల వారలు. ఇక్కడ యెందుగా గ్రాండు ప్రిపేర్ చేసి యుంటేగాని వారొచ్చి యీరుయువా సమ రుబాటు కేరుకు. అయ్యో! ఆమాటేకేను. ఎట్లయి నా ఎనుట పక్షీయులకు డీవార్ దేయించి కాం గ్రెసు కమిటీల్లో ఆహోశేమను బలాన్ని తగ్గిన్చా మనే మాపెద్దల అభిమతం. కావున ఇకలాగ సేమి!

వచ్చిన పెద్దలు సమరుబాటును ప్రవర్తిం చారు. ఇరువురు సహాకారం పల్పినేగాని శివరా మయ్యపంతుల పక్షంవారు ఎనుట పనిఖాన్ని కఠింపజేస్తాయనీ, ఎ. వి. రెడ్డి పక్షంవారు ఎవ రేంచెప్పినా అధికారాన్ని గట్టిగా కౌగిలించు కొందామనీ, యీ వాటలో చవకగాని అన్యంలేదు. స్థానికంగా రెంటిని సమరసపెట్టె మెంగాను లేదు అలాంటి సమర్థులున్నా అట్టివారి సహాకారం పొం దడం కేవలం నిషేధం- పాపకార్యం. ఇందువల్లనే ఇతో బ్రహ్మ తతో బ్రహ్మగా ఏర్పడ్డతియీ వాటిల్లాగతి

బ్రహ్మయ్య కమిటీవద్దకు నాల్గు సలీవన్లు వచ్చినవట. (1) అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు, రాజీనామాలు పెట్టడం తర్వాత 18 మంది కలిసి మెజారిటీ ప్రకారం ఎన్నుకోవడం. (2) చేర్‌మెన్ వైస్‌చేర్‌మెన్ రాజీనామా పెట్టడం, తర్వాత ప్రొవిన్షియల్ వారి నియామకాన్ని ఒప్పుకోవడం 3. చేర్‌మెన్, వైస్‌చేర్మన్, శివరామయ్యపంతులు మొగ్గర్ని పెలిపెట్టి తక్కిన 15 మందిలో మెజా రిటీ యిష్టప్రకారం పోవడం (4) వైస్‌చేర్మన్ రాజీనామా పెట్టి శివరామయ్యపక్షం 7 గురిలో మెజారిటీ ప్రకారం వైసుచేర్మన్ను ఎన్నుకోవడం, ఈనాల్గు సలీవన్లు మాత్రం వచ్చినవట. కొన్ని టికి వారొప్పక, కొన్నిటికి వీరొప్పక, విచ్చిన్న మైపోయినవి. చివర నాలుగో సలీవను రైటుకు అంటే-రాత్రి 9½ గం॥ లకే శివరామయ్య పంతుల వారునిద్రపోయినారని చెప్పినందున అది ఒప్పా రో! లేదో! తెలియదు—

ఇంతా యీకమిటీవారు వచ్చిచేసిన ఘనకార్య మేమిటంటే! పాపం! ఆనం వెంకటరెడ్డిగారి అప్పీలుకి వ్రాతపూర్వకంగా ప్టాంపుమీద వ్రా యించు కొనిపోయినారు. అక్కడనుండి ఏమి రిపోర్టువ్రాస్తారో పట్టాభిగారికి.

మా సలహా.

ఇంతా మాసలహా ఏమిటంటే! వ్యక్తుల అధి కారపదవులకంటే - వ్యక్తుల పరువు ప్రతిష్టలకంటే సంస్థయొక్క మర్యాదయున్ను, కాంగ్రెసుబలా న్ని పెంపొందించడమున్ను అత్యవసరం.

నేటి జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడే పెరుక ఎలెక్షను ఆఫీసరుగా యుండి తాను అధ్యక్షు డుగా రావడానికని ఎన్నో అక్రమాలు చేసి నాడనే అపవాదం ఒకటి, గూడూరు సీటు విషయంలో తాలూకా సంఘంవారి పడిగి వారు సూచించిన పేరును ధిక్కరించి మరొకర్ని నియ మించి అక్కడ సమరుబాటు చేయలేక పోయి నందున ఆ కమిటీఅంతా రాజీనామా పెట్టడంతో వారి సామధూలి గోల్పోవడం రెండు, నెల్లూరు మునిసిపాలిటీలో అవకతవకలేని సమర్థించలేక పెల్ల కీలబడడం మూడు, కోవూరు సీటు విషయంలో అసర్కిలులో కాంగ్రెసువారితో ఎగ్రెసీతో సం ప్రదించకనే తిప్పాగారి కొడుకున్న జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు కావాలనే మోహంలో సివిక్ బోర్డు

వారికి తన్నినియామకం చేయించుకొని ఆప్రాం తపు కాంగ్రెసువారి సామధూలి గోల్పోవడమే గాక కాంగ్రెసును గోతిలో త్రోయడం వాలుగు యివన్ని చాస్తే ఈ ప్రెసిడెంటు అసమర్థుడని ఈక్లి ష్టపరిస్థితుల్లో ఈ కాంగ్రెసు రథాన్ని లాగలేడనీ, ఈ దాసీనంతో వుంటే కాంగ్రెసుప్రతిష్ట అడు గంటి నశించిపోతదనీ, తేలిపోయింది. కావున యీ ప్రెసిడెంటుగారు రాజీనామా పెడితే అర్థ వానికి సముద్దిష్టి, లేదా నీశ్రద్ధే ఎన్నుకొంటే ఆతను యీక్లిష్టపరిస్థితులన్నిటీ తప్పక దాటగల డని మాయూహ. ఇప్పటికే తప్పదాన్ని బద్ధతి రథం. ఇంకటనైనా మేల్కొవడం జిల్లాలోని కాంగ్రెసు పెద్దల అందరికీ, ప్రెసిడెంటుకు, అత్య కర్తవ్యమని మా మనవి.

* * *

తిరుగా ఎలెక్షన్.

జిల్లా కాం॥ కమిటి మెంబరు ఎలెక్షనులో బి. శంకరయ్య- మేదా చిన్నయ్యగార్ల తకరరు విషయంలో శంకరయ్య అప్పీలును అంగీకరించి ఆ సీటుకు తిరుగా ఎలెక్షను జరుపమన్నారు అంటే అప్పటి ఎలెక్షన్ ఆఫీసరు- ఇప్పటి ప్రెసి డెంటు గారైన బొమ్మా శేషురెడ్డిగారు అక్రమం చేశాడని ప్రొవిన్షియల్ వారు తీర్పు చెప్పారన్న మాట. తక్కినవాటిల్లోగూడా ఇలాను అక్రమం చేశాడా? అని సందేహించడానికి గూడ యీ హైకోర్టు జడ్జిమెంటు ఆస్కారం యిస్తుందే మో!

* * *

కోవూరు సీటు

ఈ సీటును ఓడగొట్టడానికి వాగ్వరెడ్డి రామి రెడ్డి, బెలిక సుబ్బరామిరెడ్డి గారలు ఎన్ని కార ణాలుచెప్పినా కాంగ్రెసు చట్టప్రకారం యివి అంగీకరింపతగినవి కావు ఎందువల్లనంటే శేషురెడ్డి ఆ సర్కిలు కాం॥ పెద్దలతో సంప్రదించకుండా తాను పోటీచేయడం తప్పు; అందులోను కాం గ్రెసు ప్రెసిడెంటు హోదాలో మరీతప్పు. కాని సివిక్‌బోర్డు ఒక డిసిషన్ యిచ్చిన తర్వాత సరే! అనవలెనేగాని "ఊహూ" అనకూడదు. అదే చేస్తుకోతగిన పార్టీ శిక్షణ. అది చేస్తుకొన్న ప్పుడే మనం ఎంతపెద్ద కార్యాన్నైనా సాధించ గలం. ప్రాస్వదృష్టి స్వంతకండ్లను కనపడే బల వత్తర కారణాలు విశాలదృష్టితో యాచిస్తే పృదు ఎగిరిపోవును. మిత్రులారా! కోపపడవద్దు. ఉన్న విషయాలు తర్కిద్దాం శాంతంతో. ఇంతమా త్రంతో క్రూరదృష్టులు సాగించొద్దు సుమా! ఇంకాఉంది. మరొకమాటు వ్రాస్తా. శెలవు.

* * *

ఇనమడుగు జాతర.

ఇనమడుగులో 17 నుండి 19 తేది దాకా జాతర జరుగుతుందట. మా తురగంటి రాఘవ రెడ్డి పరితపించిపోతున్నాడు పాపం! పార్వతీ నాధి మానిజను త్రోగి రెడ్డిగారూ! కొంచెం మావాడికి సాయపడి ఆత్మ్రతపధలు మాన్పించవయ్యా!

ప్రధానమంత్రి

ప్రధానమంత్రిగారు రామనాధం, కాపినీడుగార్ల తో 14 రాత్రి మెయిలులో మద్రాసులో బైలు దేరి 17 తేది ఉదయం బందరు, 16 తేది గుంటూ రు, చూచుగాని 16 తేది శేషువ నెల్లూరులో బసె దరు. బసలత్తితోటలో కాంగ్రెసు ఆఫీసునందు.

మోహినీ భస్మాసురలో దృశ్యము

మోహిని భస్మాసుర

మోహిని భస్మాసుర ఫిల్ములో అతి రసవంత మైనది షూటింగుఅయింది. విశ్వమంతా భ్రమిం పజేసే మోహిని భస్మాసురుడ్ని కారడివిలోనికి లాక్కొనిపోతుంది. ఆతనికి నాలుడేటట్టుగా వలపులుచూపి, భస్మాసురుడు ప్రేమాతిశయంతో మోహినివలలో పడిపోయి, ఎటుచెప్పితే అటు చేయడానికి తయారౌతాడు ఆ కారడవిలో దారి డొంకలులేని గుట్టల్లో మోహినికోసరం యిటుఅటు పరుగులెత్తుతాడు.

ఈఘట్టం షూటింగుఅయ్యేటప్పుడు ఎండవేడి మికి తాళలేక ఆర్టిస్టులు స్పృహతప్పి పడిపొ య్యారు. వీరికురల స్పృహవచ్చేందాక షూటింగు ఆపిచేయాల్సివచ్చింది పుల్లయ్యగారి డైరక్షను క్రింద జరిగిన యీషూటింగు, యువకులు చూపె ట్టిన ధైర్యసాహసాలు చూచుట కన్నులపండు వుగ నుండును. సినిమాప్రపంచంలో యీఘట్టం అసమానవిఖ్యాతిని బడయగలదు.

నెల్లూరు దొంగలు.

తిరుగా టవునులో దొంగలభయం జాస్తి అయింది. యువకులంతా రాత్రిళ్లు నిద్రలేకుండా పుడ్‌బందీగా కాపలా కాస్తున్నారు. టౌను S. I. పి. వి. సుబ్బారావుగారు కూడా రాత్రి ళ్లు కాలుకదిలిస్తున్నారు—

విజిలెన్సుకమిటి ప్రెసిడెంటు.

9 తేది రాత్రి మునగమూరు సుబ్బారావుగారు మిద్దెమీద పహారుచేస్తూ ప్రక్కసందులో నక్కి యున్న మనిషిని అనుమానముతో టార్చిలైటు వేశాడు. అతను మనిషిగాదు దొంగే తెల్లవా రాడు. వీధిలో వెళ్లేటప్పటికి దురదృష్ట వశాత్తు పోలీసులు పట్టుకున్నారు. ఈ దొంగ తోట పల్లిగూడూరు కాపురస్తుడు. మస్తాం సుబ్బడట. వీనివద్ద ఆడకట్లుగల వెండి గోరమెయిల్ త్రాడొకటి, తెల్లరాళ్ల బంగారు కమ్మల జతొకటి దొరికినవి. ఏమహారాజులవో! వీని యిదివరకే మూడు మార్లు జైలు తిండి రుచిజూచిన మహాపురుషుడు.

* * *

రాత్రి తే 1 వ నాడు నాయుడు అప్పా రావు తన సైకిల్ వీధిలో పెట్టి హోటలువిలాస్‌లో దప్పళం కొడుతుంటే దొంగలు అపహరించారు సైకిల్ 10 తేది పట్టుకున్నారు, సాహెబు గార్ని 11 తేది అరెస్టు చేశారు. ఈ దొంగగారు ఇందుకూరుపేట బొల్లా వెంకట్రావుగారి వేద్య శాఖ సైడ్ లీకార సాహెబుగారి కుమారుడు మస్తాన్ సాహెబు గారట.

చెప్పేదొక

ఆనేక సంవత్సరా[...]

స్థానంలో 58 వ నెక్ష[...]

గుత చట్టం అమల్లో వుంటే[...]

సభలు, ఊరేగింపులు ప్ర[...]

లేకనే జరుపకూడదు.

విశాలభారతంలో యీ గ[...]

చట్టం చేశారు. దీని ప్ర[...]

స్వల, విద్యావిషయక,

సభలను, ఊరేగింపులను ప్ర[...]

దకనే జరిపించుకోవచ్చు. [...]

యధాప్రకారము అనుమతి [...]

ఈమాన్నచేయడంలో [...]

జరుగకుండా చేయుటకే [...]

అయితే డాక్టరుపట్టాభి, [...]

గార్లను సంస్థానంలోకి [...]

నిషేధించడంలో ఎందుకు[...]

కలిగించి, కలహాలు పెట్ట[...]

అది కాదు దీనిరహస్యం. ఇప్పు[...]

ఏసంస్థానంలో చూచినా, ప్రజ[...]

పొంగినట్లు రాజకీయచైతన్యం [...]

గరాబాదు ప్రజల్లో యిదికలగ[...]

అని ప్రభుత్వంవారి సంకల్పం. ఈ[...]

నిషేధాజ్ఞ గావించారుగాని మరేం[...]

త్వంవారు యీవిషయంలో ప్రా[...]

చారనకతప్పదు. ప్రపంచమంతా [...]

తుంటే యీసంస్థానప్రజల్ని యింకా[...]

రిగించి కాళ్ళు పెట్టాలంటే సాగుతుం[...]

న్నానుసరించి పాదంటే దీనిఫలితా[...]

వుండగలవని ప్రభుత్వంవారికి సూచి[...]

చింత్యయం.

కొత్తగా స్థాపింపబడిన హైదరా[...]

వ కాంగ్రెసు యిట్టినిరంకుశ చట్టాలను[...]

లను రద్దుచేయడానికి సత్యా[...]

బోతూఉందని తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుమహ[...]

జరిగింది.

ఈ నెల 13-18 తేదుల్లో మూడవరా[...]

లుపిన గుప్తరు ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతు[...]

నవాలతో [...] అగిపోయింది[...]

దౌష్ట్యపాలనలో.

...రైతు కొంప కూల్చారు.

...చేరిన పల్లెకు వచ్చినారు ...-0 లు శిస్తు పాతాకి ... ఆ రైతుగారు ...

...టును అధికారులు ...ండివారిలో ... ...ను తిరుగుడు గార్డిగా ...సుబ్బారెడ్డి గారి ... రాడి నిన్న గారికి ... 1 ఎకరములు మూనరు ... ఎకరములమా గాని ...న్న పాకబాకీలు ఎస్టే... సంబంధాన్ని ...ను ప్రభుత్వమువారు ... ఈ రైతు చెల్లించవలె... ఎస్టేటువారు నిలుపుటకు ...ముటకు తహసీల్దారు ...న్న రివిన్యూఇన్స్పెక్టరు 4 వ తేది 10 వ ఒట్టా ... ఎకరములలో వైరు నిలువు ...సుకటుగిరి వండి సిపాయిల ...గారు కాలే పాహాబును ...కొయుటలేక కాలములో ... సిపాయీలు జమీందార్ల ... కాలి వుండినందు వల్లను ...చేసి కొంత రాలిపోయి...పోయినవి. ఈ రైతు ఆ రైతు ... కవతరపున మనుష్యుల ... సిపాయీలు దగ్గరవుండి ... మిట్టప్రదేశమునకు ఎత్తు... ...పాయీలు ఎత్తనివ్వక అకయ్య ... అపోర్టునే అక్ట ప్రకారము

తప్పులు ఆపీళ్లలోనే వేయబడలేదని వేయించిరి అందుచేత ఆ పీళ్లకడీలు కొన్నకట్లు మూక్కి-పోయినవి గడ్డి గొడ్లు తినటకుకూడా వుపయోగపడకుండా చీకిపోయినవి. ఇంతనష్టమయినా ఈ రయితు ఎప్పటెప్పటికో బాధపడి డబ్బు తెచ్చి ఎస్టేటువారికి కట్టుకొనినా 12 తప్పులు వారు ప్రమాదంపుడని చేసుకొనిరి కాని రైతులకష్ట మును ... ఈ రాక్షసపరిపాలన ... ఈ రయితు మొర ... పెట్టిరి. ఈ రయితు ... ... ప్రకారమైనను చేలమునే వుండెనని చెప్ప... ... 6 మాస ములవరకు కూడా ఆహారము ... పెట్టలేదు. ఈ రయితును ఎస్టేటువారి వున్న ధర్మతో ... చెప్పుకొనలేదు. కాని మహారాజకుమారుగారు మద్రాసులో వుంటె వారి కర్ణరంధ్రములను ఈయనకష్టములను వినిపించుటకు పోయిరి. కాని వారిదర్శనము దొరకుటు దుర్లభమైనది కనుక గ్రామరయితు వచ్చివున్నాడని మహారాజకుమారుగారికి తెలియచేసిరి కాని లాభములేకపోయెను. ఇదివరకు ఈ ప్రభువుతో ఒక్క ... సమక్షంగ మనవిచేసిన ఈ రయితుకు వారిదర్శనము నోచుకొనలేరు. వీరికష్టములు మాత్రము రాయబారములద్వారా వినిపించిరి. ఏమి విన్న ... ఎలక్షనులలో ఎన్నికష్టపడ్డ ... ... మాత్రము విడువలేదు ప్రభువుగారు. మీ కష్టముల తీర్చుటకు నాకర్తవ్యమాన్నారు. ఈ రయితు డబ్బుతెచ్చివున్నానని చెప్పిరి. పోయి ... గారిదగ్గర కట్టమన్నారు. వారికి డబ్బు కట్టుకొని జప్తి విడుదలచేయమని ఆర్డరు పంపు తామని ఈ రయితు తిరిగివచ్చి ... గారి దగ్గర ... 1 ది నాడు డబ్బుకట్టుకూ 47

ఫలమధికము!

EST END COMPETITION, No. 9.

...రు 10000 లు మీరేల గెలువరాదు?

...రు 8000 లు అంతయు రైటుగా పంపినవారికిన్నీ 2-వ ప్రయిజు రు 8000 లు అంతయు రైటుగా పంపినవారికిన్నీ 2-వ ...రు 1000 లు ముందుగా రయిటుఆన్సరు పంపిన 5 మందికి యివ్వబ... 800 లు 20-7-38 తేదిలోగా యెక్కువచతురములు పంపినవారి... 200 లు ముగింపుదినములోగా యెక్కువచతురములు పంపినవారికిన్ని ...ను. దీని సీలు ఆన్సరు బ్యాంకులో వుంచడమైనది. మాసీలు ఆన్సరుతో ...పినవారికి రు 500/- కంటె యెక్కువప్రయిజు వుండనేరదు.

ప్రవేశరుసుము రు 0—8—0 లు మాత్రమే

ముగింపుదినము 30—7—38.

28	

ఈచతురములో 1 మొదలు 55 వరకుగల సంఖ్యలు వేసి వాడి అడ్డముగాగాని, నిలువుగాగాని, ఎకరుగాగాని, వేసి కూడినచో 84 రావలెను. యీ చతురములో ఒక సారి ...సంఖ్య తిరిగివాడరాదు. ఈచతురమును సాదాకాగితములమీద వేసి చ... 1 కి రు 0-8-0 చొ॥ మనిఆర్డరుద్వారాపంపి అట్టుకట్టినమనియార్డరురసీదు ... పంపవలెను. ప్రవేశరుసుములనుబట్టి బహుమానమొత్తం మా... ...ను. ఫలితములు 5-8-38 తేది జమీన్ రైతుపత్రికద్వారా తెలియపర్చ...ను. ప్రయిజులిస్టుకొరకు అణాస్టాంపుపంపవలెను. ఈచతురములు 50 వేసి ...20/- లకు పంపినవారికి అలారంగడియారం ఫ్రీగాయివ్వబడును. మే నేజరు ...ఆర్డరు ఖాయమైనదిగాను చట్టబద్ధమైనదిగా నుండునని తెలుసుకొనవలెను.

చతురములు మనియార్డర్లు యీ క్రింది అడ్రసుకు పంపవలెను.

మేనేజరు:— వెస్టు అండ్ కాంపిటీషను,
రాజమండ్రి, తూర్పుగోదావరి.

ప్రణయ వీథులు జిమ్మె దివ్యసౌందర్యం!
ప్రకృతినంతనూ లొంగతీసే ప్రేమవిలాసం!
అమృతమొలికించే అమరగానం!
అప్సరపుగొలిసే అపూర్వ ప్రకృతిశోభ!
పరిపేప్రేక్షకుణ్ణి ముగ్ధుని చేయగలవు!
డైరెక్టరు:—సి. పుల్లయ్య.

వచ్చుచున్నది! అతిత్వరలోనే!! ,వచ్చుచున్నది!!!

— ఇందలి తారాగణము —

దాసరి కోటిరత్నం,
తుంగల చలపతిరావు,
నగరాజ కుమారి,

పుష్పవల్లి,
(చల్ మోహనరంగలోని నాయకి)
ఏ. వి. సుబ్బారావు.

Sole Distributors:— London Film Exchange,
184, Mount Road, Madras.

...ఫసలీకి చెల్లువేసుకొన్నారు. అట్లాటిలులేదు 46 ఫసలీకి చేసుకుంటాం బిల్లుతో మాకపనము లేద ని ఈ కట్టానెంగ్లను చెల్లించవలెనని 406—14—0 లు చెల్లించిపోయి 12 తప్పులు చూచుకొంగా ప్రతితప్పుయు 8 భాగములు గొడ్లు తిని ఇతర విధంగా నష్టమైపోయింది. సుమారు 40 పుట్ల ధాన్యము కావలసిన ఈ తప్పులు అభురకు 8 పుట్ల ధాన్యముకూడా రావు అవి కూడాతినట పదిరోగ పడకుండా నల్లగా మక్కి పోయినవి. ఇన్ని ధాన్యముగలిగిన ఈ కుటుంబమునకు ఎంత కష్టముండునో ఆలోచించండి ఇప్పుడీ ధాన్యము తప్ప ఇతరపంటలు లేవు. ఏకవిధంగా జీవించేది! పల్లె ప్రభుత్వమని రయితులకష్టముల తొలగించుటకే శాసనసభల కెళ్లుచున్నామన్న మినిష్టర్లు శాసనసభ్యులు వీరికెక్కు వుపన్యసింపు చుండిరి. వారేరీ! పల్లెలలోకి వచ్చిరే! జమీందార్లతో సమాచారమును పొందినవెంటనే వారి బుద్ధియే మారును పట్టువదలరా! ... గారు మనుష్యులను బీదలపాలిట పెన్నిధియని చెప్పుకొనుచుండగా వినియున్నాము మీరయినను ఈ పాపభూయిష్ట దౌర్జన్య నిరంకుశవిధానాన్ని తొలగించండి గ్రామాల్లో కివచ్చి మా కష్టము ...ల్లారమూచి కుపిశాచముల బాధలనుండి రక్షింపు డుగని ప్రార్థిస్తూ విరమింపుచున్నాను.

అర్వభూమి బలరామిరెడ్డి,
రయి. వి విద్యార్థి.

ప్రకటన.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్

మా కంపెనీలో 16461 నెంబరు పట్టానాడు గామన్న నెల్లూరుజిల్లా, గూడూరు తాలూకా ... వాస్తవ్యులు ... ... గారు ... తెలియపరచుచు ... ఉద్యోగమునుండి తొలగించినాము ... 30-7-37 తేదీన ఉద్యోగము తీసుకొని ... తెలియబరుపబడని ... అందరికిని ... తెలియబరచడమైనది.

బందరు

యం. మంగయ్య,
కార్యదర్శి,
ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్.

కుప్పం సభలు.

రైతుసభలకంతా దివాను యస్. వి. శాస్త్రులు గారు పోలకరాతాడు మందిపెద్దలు వింటామని శ్రోతలైనవారు వివాదాలు తీర్చడానికి. వెంకటగిరి దివాణం యీపాలెం చుట్టుప్రక్కలంటే రాగుపడి పోయిందే!

* * *

ఇక్కడ విజయమైన రైతునాయకుడు తెరకెక్కనున్నాడు. అతను పాలవిరాట్టు. మనకు పత్రికల్లో కనబడేవారంతా ఉత్సవవిగ్రహాలు. ఆయాల విరాట్టు పేరు గుట్టపల్లి మునస్వామిశెట్టిగారు అతనంటే ప్రజలకు విశ్వాసం. ప్రజలంటే అతనికి ఆనందం. కుప్పం ఎస్టేటు ఇతన్ని వేధించి, దసులించి, చిప్పచేసింది. ఈనాటికి ఎస్టేటువారు ఇతనికి పీటవేశారు. ఎస్టేటు వెల్లికిలబడ్డది. దౌర్జన్యసహాయంతోపాటు ఏఎస్టేటైనా చివరకింతే!

* * *

కుప్పానికి మైల్లో లక్ష్మీపురం అనేవూరువుంది. అది చరిత్ర ప్రసిద్ధమైంది. మహామహులెందరినో యీవూరు ఉగ్గబెట్టింది. ప్రధానమంత్రి రాజగోపాలాచారిగారి అత్తగారిదీవూరే! దివాన్ బహదర్ రంగాచారిగారిదీ గ్రామమే! అంతా అయ్యంగార్లే.

ఈ గ్రామానికి పెద్దలోటు ఒక్కటే! హరిజనులను యీయూరి వీధుల్లోకి రానీరట. ఇది పల్లెపాడు గ్రామానికి అక్కా! చెల్లెలా! ఈనాడు కూడ పెద్ద కాంగ్రెసువాదులు— పోవటిక్కులుకూడ యీగ్రామంలో ఉండికూడ యీ వ్యాధిమాన్పలేకున్నారు. ప్రధానమంత్రిపుంగవా! నీవేచెయ్యాలె యీసంస్కరణ.

* * *

కుప్పంసభలకు పల్లెల రైతులు తండోపతండాలుగవస్తారు. రైతుసంఘం కట్టుబాటుగ పని చేయడం, ఈమధ్య రైతుసంఘానికి జమీందారుకు జరిగిన సర్వీయినాంఫారాలలో రైతుసంఘం గెల్వడం యివి యీవిజయానికి కారణం.

* * *

సభలో శ్రీమాన్ అనంతశయనయ్యంగార్ మాట్లాడడంలో రైతుసంఘాల మీద దెబ్బతీశాడు. రామానాయుడు మాట్లాడుతూ రైతులంతా కాంగ్రెసును ఆక్రమించుకొని ఈఅయ్యంగారివంటివారికికూడా స్థానంలేకుండా చేయుదురని వెటకారంగా మాట్లాడి బదులుకు బదులు తీర్చుకున్నాడు. రైతు సంఘాలంటేపాపం! అయ్యంగారు అమితంగా బెదిరిపోతున్నాడు. వసంతఋతుగర్భంలో నుండి పొటమరించే చిగుళ్ళు, పువ్వుల, చెవడుతీసివేస్తారు సార్!

* * *

ఇతర జమీందార్లకంటే ఇక్కడి జమీందారుల ఒక్కపరితిథ వెలిగిపోతోంది. ఇతర జమీందార్లను ఆఖరుకుసమ్ముఖంలో పనిచేసే నౌకరైనా అభిమానిస్తాడు. ఇక్కడ రాదు! రాదు!! ఒక్క ప్రాణికూడదీన్ని అభిమానిస్తుందనే చరిత్రదాఖలా నాకెక్కడా కనిపించలేదు కాగితాలలో వెతికి చూచినా. జమీందారీ పద్ధతికే చెట్టుమూడింది కాబట్టి యీలాటి తుక్కమొక్కలిప్పుడు వుండు కున్న కాలగర్భంలో.

— మా విలేకరి.

బోసుగారి దక్షిణదేశ పర్యటనం.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు సుభాస్ గారు ఈనెల కడపటి వారమునగాని ఆగష్టు మొదటివారంలోగాని దక్షిణ ఇండియాలో పర్యటనం సల్పెదరు.

ఋణ చట్టసంశయం?

జమీందారీలో శిస్తు బాకీకి ప్రోనోటు వ్రాసిస్తే చట్టం అనువర్తిస్తుందా?

వెంకటగిరి జమీందారీ లోను - కాళహస్తి - గాజులపెళ్ళూరు వగైరా ఎస్టేటులోను 1345 ఫసలీకిన్ని, అంతకు ముందు శిస్తుబాకీలకును ప్రామిసరి నోట్లు వ్రాసి యిచ్చియున్నారు. ఇప్పుడు జమీందార్లు అట్టిప్రోనోటు బాకీలకు యీబిల్లు అనువర్తించదనీ, కావున ఆప్రోనోట్లు తాలూకు మొత్తాలు కట్టమని రైతులను బాధిస్తున్నారనీ, కొన్నిచోట్ల దావాలకు సిద్ధపెడుతున్నారని తెలుస్తున్నది.

బిల్లుయొక్క ఉద్దేశం 1346_1347 ఫసలీలకు చెల్లిస్తే పాతబాకీలు పోతవని. కావున ఆపాతబాకీలు డిక్రీరూపంగా ఉన్నా - ప్రోనోట్ల రూపంగా ఉన్నా - మరేవిధంగా ఉన్నా పోయితీరవలసిందే జమీందారులు అట్టిప్రోనోట్లును దావాలుచేసినయెడల రైతులు కోర్టులో ఎదురువాదం చేయవలసినది. అయితే ఆలా ప్రోనోట్లు వ్రాసియిచ్చినవారు తాము చెల్లించవలసిన 1346_1347 శిస్తులుమాత్రం వాయిదాలోపల చెల్లించవలెను. ఈవిషయాల్లో యింకా అవసర సలహాలు ఆయా ప్రాంత న్యాయవాదులవల్ల పొందవలసినది.

—జమీన్ రైతు సంపాదకుడు.

కనిగిరికోర్టు ధిక్కారం

"తలగుడ్డతో కోర్టుకు రాకపోవుట నేరముగాదు."

కనిగిరి తహశీల్దారు మేజిస్ట్రేటు శ్రీమాన్ గజపతినాయుడుగారు కొడిగుంపల మునసబు తూమాటి వెంకటప్పగారు తనకోర్టులోకి తలగుడ్డ లేకుండా ఇన్‌డీసెంటుగా వచ్చినాడని జుల్మానా విధించిన కేసు ఒంగోలు డిప్యూటీమేజిస్ట్రేటు కోర్టులో అప్పీలు దాఖలుకాబడి తే 11-7-1938 దిన ఆర్గుమెంటు జరిగి యిరుపక్షాల వాదమువిని తలగుడ్డతో కోర్టుకు రావలయునని నిబంధనలు ఎచ్చటలేదనియు, తలగుడ్డ లేకపోవుట నేరంకాదనియు, డీసెంటు దర్సులతో కోర్టుకు రావచ్చుననియు, మరియు కోర్టును ఇన్‌డీసెంటుగా వచ్చినట్లు ఎక్కడా రికార్డులేదనియు వగయిరా కారణములతోటి జుల్మానా తోసివేసి ఆజుల్మానామొత్తమును వాపసుయివ్వవలసినట్లు తే 11 దినమే తీర్పుచెప్పిరి.

—కనిగిరి విలేకరి.

చిత్తూరు, కడపజిల్లాల్లో మద్యనిషేధము

తే 1-10-38 ది నుండి అమలు జరుపబడును. సారాయి, కల్లు, గంజాయి, నల్లమందు దుకాణములు, రైల్వేస్టేషనునందలి ఫలహారశాలలతోసహా విదేశీ సారాయి దుకాణము లన్నియును రద్దుచేయబడును. లైసెన్సుకట్టనుండి సారా పట్టీలో ఇకమీద సారాయిని తయారుచేయరాదని నిషేధింపబడును. పుల్లకల్లు తీయుటకు వీలులేదు. తియ్యని కల్లుకుమాత్రమే లైసెన్సులియ్యబడును. కొన్ని సందర్భములలో మాత్రమే వైద్యమునకు మందులలోసంగబడును.

శృంగవరపుకోట కాంగ్రెస్ సంఘం

పై సంఘ కార్య నిర్వాహకవర్గ సమావేశం 10 తేది జరిగి క్రిందితీర్మానములు గావింపబడ్డాయి

(1) డా. నాగేశ్వరరావు, బారు రాజారావు గార్ల నిర్యాణానికి సానుభూతి చూపిరి.

(2) తాలూకాలో అధ్యక్ష కార్యదర్శుల ప్రయాణకర్చులు యిచ్చుటకంగీకరించిరి

(3) తే 15-8-38 ది జరుగు సాధారణ సమావేశంలో రాబోవు జిల్లా రాజకీయ మహాసభ స్థలనిర్ణయం చేయబడునుగాన సభ్యులందరు రావలెననిరి.

(4) సత్వర ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము మరికొన్ని తీర్మానాలు గావించబడెను.

గొర్రెపాటి బుచ్చిఅప్పారావు,
కార్యదర్శి.

రంగా సిమ్లావెళ్ళొచ్చు

రంగాగారి పాదం మా రాష్ట్రంలో మోపకూడదన్నది పంజాబ్ ప్రభుత్వం. సిమ్లా పంజాబులోవుంది. కాబట్టి అసెంబ్లీసమావేశాలకు రావడం ఎట్లాగా అనే మీమాంసరాబడి అసెంబ్లీ సమావేశాలకు మాత్రం సిమ్లాగారావచ్చునని పంజాబు తప్పు దిద్దుకొన్నది. తే 10 ది రంగాగారు సిమ్లా వెళ్ళినప్పుడు పోలీసులు పోరు పెట్టలేదు.

సం॥ రాష్ట్ర జమీందార్లు

జమీందారీ పత్రికలలో రైతులకు స్వాతంత్ర్యము కల్పించే బిల్లులకు తమకు అభ్యంతరంలేదనియు కాని తమ హక్కులకు భంగం కలుగరాదనియు, శిస్తు వాయిదా తేదినుండి ఏడాదిలోపుగ చెల్లించక పోయినచో రైతును వెడలగొట్టే అధికారం తమ కుండాలని సంయుక్తరాష్ట్ర జమీందారుల సమావేశం తీర్మానంగావించెను.

వార్తలు

కార్మికులకు కులతత్వమే ప్రబల శత్రువు.

గౌ॥ గిరిగారు మద్రాసు మోటారు బండ్లు నడుపువారి సంఘ ప్రారంభోత్సవము జరుపుచు కార్మికులకు కులతత్వమే ప్రబలశత్రువనియు, ఎప్పటికైనను భారతజాతిని కులతత్వములనుండి తప్పించి స్వాతంత్ర్య స్థితిని పొందుట కార్మికోద్యమమే సాధింపగలదనియు తెలిపిరి.

* * *

రాజేంద్రబాబు అస్వస్థత.

బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు అస్వస్థతగా నున్నారు. దీర్ఘకాలము విశ్రాంతి తీసికొనవలెనని డాక్టర్ల సలహా నిచ్చుటచేత అన్ని పదవులకు రాజీనామానిచ్చిరి

* * *

సం॥ రాష్ట్రంలో స్వదేశి ప్రోత్సాహము.

ఇకముందు మంత్రులకును, పార్లమెంటరీ కార్యదర్శులకును, అసెంబ్లీస్పీకరుకును, కౌన్సిలు ప్రెసిడెంటుకును జైలులో తయారుచేయబడిన కాగితము మాత్రమే సప్లయిచేయబడునట. గవర్నమెంటు ఉద్యోగుల కందరికిగూడ ఇండియాను మిల్లులలో తయారుచేయబడిన కాగితాన్నే సప్లయి చేస్తారట. గవర్నరుగారు మాత్రం తమ కిష్టమొచ్చిన కాగితం ఉపయోగించుకోవచ్చునట.

* * *

రోగులకు మంచిరక్తము.

ఆస్పత్రులలో రక్తము క్షీణించిన రోగులకు మంచి రక్తము ఎక్కించుటకు ఆరోగ్యవంతులు రక్తమునిచ్చువారు వాలంటీర్లుగా కావలెనని బొంబాయిలో ప్రకటనచేయబడెను. ఒక్కొక వాలంటీరు 6 మాసములకంటె ఎక్కువ పర్యాయములు రక్తందానం చేయనక్కరలేదు. ఒకసారి రక్తమిస్తే అతనుమరల 3 నెలలవరకు యివ్వనక్కరలేదు.

* * *

సహకారోద్యమ విచారణ.

చెన్నరాష్ట్రమున సహకారోద్యమమును గురించియు, సహకార సంఘాలు చేయుచున్న పనిని గురించియు, విచారణచేసి పరపతి సంఘాల అభివృద్ధికి తగిన సూచనల గావించుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు ఒక విచారణ సంఘమును నియమించెదరని తెలియుచున్నది.

* * *

ఆగస్టు 2 వ తేది వరకు ఓటర్లుగా చేరవచ్చును.

మద్రాసు అసెంబ్లీ ఓటర్ల జాబితాలందు అభ్యంతరములు చేర్పించుటకు గడువు ఆగస్టు 2 వ తేది వరకు పొడుగించ బడినది.

* * *

లంచము తీసుకొన్నందుకు శిక్ష.

లక్నోలో ఒక ఆఫీసరు ఇన్స్పెక్టరును, జిల్లా సోల్జర్ల బోర్డులో పనిచేసే యిద్దరిని లంచం తీసుకొన్నారని సంయుక్త రాష్ట్రప్రభుత్వంవారు ఉద్యోగమునుండితొలగించిరి.

* * *

బొంబాయి ప్రభుత్వంవారు జైళ్ళలో ఖైదీల చేత మామూలుగా చేయించే పనులను మానిపించి, పెండిపరల యేర్పాటుచేయ నాలోచించుచున్నారు.

భూములను ఘనీకరము చేయుట

—[*]—

వేలమాతల కృష్ణమూర్తిగారు ఎం. ఏ., బి. యల్.

ఈ విషయమున పంజాబు రాజధానియందు చాలా కృషిసల్పి, ఫలోదాయకముగ పరిశ్రమ చేయుచున్నారు. కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారు, సహకారము అత్యంతావశ్యకముగా సల్పి రైతుసోదరులకు, భూస్వాములకు ఘనీకరణమందు విశ్వాసమ్ము కల్గించి, వారిసహాయముతో 1921 మొదలు 1926 సం॥ల వరకు అమోఘమైన ఫలితముల చూపి సహకార సొసైటీల నేర్పరచి, రైతులను సభ్యులుగాచేర్చి, వారి సమ్మతిని ఈ ఏకీకరణము జరిపించిరి ఈ క్రింది జాబితావలన, ఆ రాజధానియందలి కార్యసాధన ఎంత వేగముగా, ముఖ్యముగా జరిగినది తెలియును.

సంవత్సరం.	సొసైటీలు.	సభ్యులు.	ఘనీకరించిన ఎకరములు.	మొదటి ప్రతి భూకమతము సగటు విస్తీర్ణము (ఎకరా)	తరువాత ప్రతి భూకమతము సగటు విస్తీర్ణము (ఎకరా)
1921	49	1688	7571	9676/0.8	1894/4
1922	98	3809	14654	23652/0.7	8,670/4
1923	128	5624	19980	81,858/0.65	5241/3.8
1924	168	7728	28060	48,789/0.65	7895/3.8
1925	193	10,849	39767	68,056/0.65	11,185/3.6
1926	255	12619	60015	88,710/0.7	16,488/3.6

ఈ జాబితా ప్రకారము మొదటి సంవత్సరమున 49 సొసైటీల నేర్పరచిరి. అందు 1688 సభ్యులుండిరి. ఇవి మూడు జిల్లాలలో మాత్రమే మొదలుపెట్టిరి. తరువాత క్రమముగా వృద్ధిచేసిరి 7571 ఎకరముల భూమిని ఘనీకరించిరి. అంద మొదట 12½ సెంట్లు (.8 ఎకరము) గల చిన్న భూభాగములు (ప్లాటులు) 9687 యుండెను. ఆ సంవత్సరాంతమునకు, 4 ఎకరములుగల 189 ప్లాటులుగా మార్పబడెను. ఇట్లె యీపని ఏటేట వృద్ధియగుచున్నది.

తరువాత మరల భూమి భిన్నీకరణముగాకుండా, విక్రయములనూ, వారసుల విభాగములనూ, శాసనపూర్వకముగా అడ్డుపెట్టిరి. ఈ ఉద్యమము నకై 8 ఇన్‌స్పెక్టరును 85 సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్లను, జీతములపై నియమించిరి. మొత్తము ఖర్చు, (1,68 877 ఎకరములపై) ౬ లక్షల రూపాయలు. 1928 సం॥ ఆగష్టుకి 814 గ్రామాదులలో 188,000 ప్లాటులుగా యున్న భూమిని 7, 8 సం॥ల కన్న మునుపే 2,6800 ప్లాటులైనవి. సగటున 12 సెంట్లు భూమి 8.8 ఎకరముల అయినది. ఎకరమునకు దాదాపు రు 1-6-0 మొదలు రు 1-11-0 వరకు ఖర్చు అయినది.

అయితే పంజాబు దేశమున ఒకముఖ్య సంగతి, ఆరాజధానియందు భూముల సారతంతము దాదాపు ఒకేరీతినయుండును. రైతు సాధక బాధకములు కూడ అట్లే యుండును.

ఇట్లే సంయుక్త రాష్ట్రములందు, బొంబాయి రాజధానియందును, బరోడా రాజ్యమునందును, ఘనీకరణమునకై ప్రయత్నములు సల్పుచున్నారు.

మనరాజధానియందు, పంజాబు పద్ధతులు సరిపోవని కొందరు చెప్పియున్నారు. అట్లయినచో వీలను కనిపెట్టి, సరిపోవుమార్గములు వెదకికొని, కార్యసాధన మొదలిడ సమయమువచ్చినది. శాసనసభ్యులకు, రైతులకు ఇవ్వవలసినంత ఆత్మవిశ్వాసము, మనపూర్వచరిత్ర మందెప్పుడును లేదు. ఇట్టితరుణమందు ఈదుస్థితిని తొలగించుటకు ప్రయత్నములు సలుపుట ఎల్లరి విధియైయున్నది.

ముగింపు మాటలు

ఈ ఉద్యమము నెరవేరవలెనన్న, భూస్వాముల ఇష్టములేనిదే గురిగింజంతైన కార్యము జరుగదు. ఈ పనికై కోఆపరేటివ్ సొసైటీల నేర్పరచుకొని రైతులు ప్రభుత్వమువారిని సహాయము కోరిన వెంటనే వారు కల్పించెదరు. ఇందులకై తగుఏర్పాటులు చేయుటకు ప్రభుత్వమున తీసికొని శ్రద్ధతో కార్యసాధన గావింప వలయును. ఘనీకరము కాగానే ప్రభుత్వము వారు తమ సహాయమును చేసెదరు. చేసిన పని మరల చెడిపోకుండా, అనగా మరల భూమిని భిన్నములు పెట్టుటకు అవకాశము లేకుండా, శాసనములను అమలులోనికి తెచ్చెదరు.

ఇట్టి కార్యసాధన ఎప్పుడును భూస్వాముల చేతిలో యున్నదికాని, పట్టణములందుండు అధికార ప్రభువుల చేతులలోలేదు. కాని వారి సాయము ఎప్పటికిని కోరతగినది. శ్రేయస్కరమైనది. మన బాగు మన చేతిలో నున్నదని నమ్మి పారువము వహించుట ఎప్పటికిని ఉత్తమ ధర్మము - కార్య సాఫల్యమునకు హేతువు

—

బందరు జాతీయకళాశాల.

బందరు జాతీయ కళాశాలవారి జనరల్ బాడీ మీటింగు గతవారమున జరిగి వార్దా విద్యావిధానము ప్రకారం ట్రెయినింగు యిచ్చుటకు ప్రత్యేకించి తరగతులు పెట్టుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ ట్రెయినింగు క్లాసులకు 14 తేది ప్రధానామాత్యులు గారిచే ప్రారంభోత్సవము జరుపబడును.

* * *

పొంనేరు పంచాయితీబోర్డు ఎన్నికలు నే 8 ది జరిగినవి. 15 స్థానములలో 10 కాంగ్రెసువారికి లభ్యపడినవి.

* * *

బాపట్ల తాలూకా మంతెనవారి పాలెంలో శ్రీయుత కల్లూరి చంద్రమౌళి యం. యల్. ఏ. గారిచే పశు చికిత్సాలయ ప్రారంభోత్సవము గావించబడెను. ఈచికిత్సాలయాన్ని నడుపుటకు డాక్టరు మంతెన రామరాజుగారు అంగీకరించిరి.

* * *

మైసూరు ప్రభుత్వంవారు బోర్డ్ స్థాపనము స్థాపించుటకు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు.

—

చెన్నపురి ధర్మ హిందీ చరఖా పాఠశాల

(మా విలేఖరి)

సోమవారం పకర నేసిన శ్రీ దుర్గా వెంకటరమణమ్మగారి యాజమాన్యమున మద్రాసు హిందీ చర్ఖాపాఠశాల ప్రథమ వార్షికోత్సవం ఉత్సాహపూరితంగా జరిగింది. పాఠశాలయందు శిక్షితులైనవారు జాతీయపతాకాన్ని నెలకొల్పారు. బ్రహ్మాండమైన పూరేగింపుతో సెలక్టు టాకీసులో కూడారు.

సెలక్టుటాకీసు మేనేజరు శ్రీ లల్లూభాయి పటేలుగారి అధ్యక్షతక్రింద వార్షికోత్సవము జరిగింది.

అధ్యక్షులుగారు మాట్లాడుచు చెన్నపురి మండల ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ తరఫున ధర్మ హిందీ చరఖా పాఠశాల నడుపుచున్నందుకు చాల సంతోషం. హిందీ శిక్షక అందరూ నేర్చుకో వాల్సిందని ప్రోత్సహపరిచారు.

తరువాత పురాణం సూర్యనారాయణ తీర్థులుగారు మాట్లాడుచు హిందీవల్ల యితర భాషలకి అందులో తెలుగుకు ఏలాటి భాధావుండదని అపకారం కలుగదని ఎన్నిభాషలు వస్తే అంత మంచిదని అందులో మనంచేసే మాతృభాషా సేవ ఏమీలేకపోయినా వాడొద్దన్నాడని మీరు, మీరు వద్దు అన్నాడని వాడు హిందీ వద్దు అని గోల చేయడంలో అర్థంలేదని నొక్కిచెప్పిరి.

తరువాత భాష్యం శెట్టిగారు మాట్లాడుచు హిందీభాష రాజకీయంగా చాలలాభమని ఆసేతు హిమాచలపర్యంతం ఏకభాషగా కావాలని, అప్పుడే ఒకరిభావాలు ఒకరికి అర్థమగునని చెప్పారు. ఇప్పుడు హిందీవద్దు అనే పెద్దమనుష్యులు ఇంత వరకు మద్రాసులోవచ్చి వుపన్యాసాలు యియ్యాదమే కాని వాళ్లవాళ్ల వూళ్లలోగాని యియ్యడం తటస్థించదు అన్నాడు. ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ జనరల్ కార్యదర్శి రాఘవాచారిగారు మాట్లాడుచు యీపాఠశాల హిందీకి చరఖాకు సంబంధించిందని యిది ఆంధ్రా కాంగ్రెస్ తరపున జరుగుచున్న దన్నారు. అధ్యక్షులు విశ్వవిఖ్యాతి గాంచిన వి. జె. పటేలు, వల్లభాయి పటేలుగారి వంశానికి మణుల్లో ఒకరని వుదారులని సెలక్టుటాకీసు హాలు వుచితంగా యిచ్చారన్నారు. తరువాత పాఠశాలపిల్లలచే "లవకుశ" నాటకం హిందీలో జరిపించిరి. శ్రీ రాఘవాచారిగారు చాణిక్యపాత్ర అతిసమర్థతతో నటించారు.

ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ అధ్యక్షులు గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు వుపన్యసించిన తరువాత బడిపిల్లలకు బహుమతులు యిచ్చారు.

మొదటిబహుమానం లవుడువేసిన మీనాక్షికి రెండోబహుమతి కుశుడువేసిన శ్రీనివాసులుకు మూడో బహుమతి దాసిగావేసిన కామాక్షికు యిచ్చారు చాణిక్యపాత్రధారి రాఘవాచారిగారికివాడా పాఠశాలతరపున ఒకపతకం బహుకరించారు.

లల్లూభాయి పటేలుగారు ఖర్చులకు 20 రూపాయలు పాఠశాలకు ధర్మంగా యిచ్చినందుకు వారివుదారాశయాలను కొనియాడుతూ కృతజ్ఞతా సమస్కారాలు పాఠశాల మేనేజరు గారు అర్పించిరి.

—

రాజకీయఖైదీలకు ఉద్యోగము

బెంగాలులో రాజకీయఖైదీలకు జీవనాధారము కల్పించువిషయము ఆలోచించుటకు బెంగాలు కాంగ్రెసుసంఘు రాజకీయఖైదీల సంఘము వారు ఒక ఉపసంఘమును నియమించిరి.

—

చిన మేరంగిబోర్డు స్కూలు

మూడుస్థలాల్లో 4 చిన్నగదులలో 8 క్లాసులున్నాయి.

పార్వతీపురం తాలూకా చినమేరంగి గ్రామంలో హైయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు 8 వ క్లాసువరకున్నది. 165 విద్యార్థులు 8 గురు ఉపాధ్యాయులు అన్నారు హెడ్‌మాస్టరుకు రు 28 లు జీతం అయితే తాలేదారుకు రు 31. సంవత్సరానికి రు 2184 లు జీతంక్రింద ఖర్చు.

ఇంత ఖర్చు అవుతున్నా బిల్డింగుమాత్రం లేక మానవరం. అర ఫర్లాంగుల దూరంలో 3 స్థలాల్లో 4 చిన్నగదులలో 8 క్లాసులుంటాయి. మేష్టర్లు సరిగ్గా చెప్పాచున్నది లేనిది తనిఖీచేయుటకు హెడ్‌మాస్టరుకు వీల్లేదు. 1, 2, 3 క్లాసులు 10 అడుగులు పొడుగు 16 అడుగులు వెడల్పు గల కొట్లోనూ, 4, 5 క్లాసులు యింకో చిన్న గదిలోనూ, 6, 7, 8 క్లాసులు 2 గదులలోను వున్నాయి. తాలూకాబోర్డు వున్నప్పుడు కొన్ని పెంకుటిల్లు సొరయి గోడలు పడిపోయి నందున పూరి సావిడి కట్టారు. అది నూ దా పాలిపోయింది.

కొన్నాళ్ళు కొన్ని క్లాసులు ఎండలోనూ, గోడప్రక్క నీడనువుంచి చదువు చెప్పేకరా యుంచేవారు. ఎండనబట్టి పిల్లలు స్థలాన్ని మారుస్తా వుండేవారు. స్కూలు రిపేరుచేయించమని పిల్లల తల్లి దండ్రుల పెట్టిన అర్జీలకు జవాబులేదు. ఈ స్కూలు అబందరస్థితిని సూర్చి వ్రాయాలంటే ఎంతోవుంది. ఇకనైనా బోర్డువారు శ్రద్ధ వహించి యీస్కూలును బాగుపరచ ప్రూను కొంటారా?

—ఒక విజిటరు

—

మ్యాజిస్ట్రేటులు—ప్రాసిక్యూటింగు యిన్స్‌పెక్టరులు.

ఇకమీదట సబార్డినేటు మాజిస్ట్రేటుపోలీసు ప్రాసిక్యూటింగు ఉద్యోగాలకు న్యాయవాదులనే నియమించు విషయమున రివెన్యూశాఖలో యోగ్యతలుగల వారినిగురించిన వివరములు, క్రొత్త పద్ధతి ప్రకారం ఎంతమందికి నష్టము కలుగునను నది తెలుపవలెనని ప్రభుత్వంవారు జిల్లాకలెక్టరులకు వ్రాసియున్నారు.

జీవామృతము

రుచికరమైన ఈ మరబల్ యొక్క ప్రతి చుక్క బలాన్ని ఆరోగ్యాన్ని ఇస్తుంది. ఉక్కు గుణముగల అపూర్వమైన మూలికలతో తయారు చేయబడింది. మేధాశక్తిని, దేహ ధారుఢ్యతను వృద్ధిచేసి బలహీనతచెందిన నరములకు పటుత్వమును చేకూర్చును. శాశ్వత ఫలితముల నొసగును. అన్నిమందుల షాపులలో దొరకును.

ఉత్పత్తి దారులు:

ఆయుర్వేదాశ్రమం, మద్రాసు.

విక్రేతలు: అమర్ చంద్ - సోభాచంద్, మద్రాసు.

చల్లపల్లి

తే 26-6-38 దిన పోతార్లంక గ్రామములో రెండు సభలు జరిగినవి. (1) శివరామపుస్తక భాండాగారము తెలుగుసభ, (2) ఆంధ్రరాష్ట్ర పత్రికేయ రైతుమహాసభ. రెండును కొత్తగ నిర్మితమైన పందిరిలో జరిగినవి. మొదటిదానికి చల్లపల్లి మేనేజరుగారు అధ్యక్షులుగాను, రెండవదానికి ప్రొఫెసరు రంగా అధ్యక్షులుగాను నుండిరి. పీఠధ్యక్షులోపన్యాసమున పోతార్లంక గ్రామములో కొందరు వారి వద్దకువచ్చి గ్రామమునిధి చేర్పాటు చేయుటలో కొంత పోషణ్యము గలుగజేయవలసినదిగా కోరిన టులను మేనేజరుగారు అట్టి యేర్పాటుకు నిధి పరిపాలన విషయమున వ్యతిరిక్తాభిప్రాయముండ గలుగు చిరనియు, అట్టివారికి శిక్షార్హుడు నిధి సద్వినియోగ పడినదని యుక్కాపుచేయుట కిదియే నిదర్శనమని పుస్తక భాండాగారము వంక చేయి చాపుచు వుండిరి. గ్రామములో మంచినీటికొరకు పరస్పర కర్తవ్యభావముల మంచి నీటికొలను త్రవ్వించుటలోను రాజాగారి దర్శనముచే రాజాగారిచ్చే దట గ్రామములో కొందరి యాజమాన్యమునచే (కొందరి సంప్రదాయపు లేక) దేవాలయపు చావడిలో చేర్పరచిన విజ్ఞానభాండాగారములోని పదార్థ మంద లుగు కర్తవ్యభావసామ్యులయి నైతికమర్యాదతో గ్రోలవలెనట. బావిలో నమ్మకమున్నను, మంచి నీరున్నను సర్వంతరప్రవేశమున బ్రిటిష్ స్వాతంత్ర్యమయి ప్రత్యక్ష స్వాధీనములోనున్న బావికి వెళ్లుట కంత రాత్మకు యుద్ధంతరములుగలుగు మనుజులింకను నున్నారని మేనేజరుగారు తలచకపోవుట విచారము. గ్రామములో నొకకక్షీయులు చెప్పుకొనిన సంగతులలో నిజానిజముల నరయక నత్యమునకేని యిప్పుడిటుల చెప్పుట సాహసము, కొందరి కవ మానకరమునుగూడ. ఎస్టేటుపొమ్మ దుర్వినియోగపడినను, సద్వినియోగపడినను ప్రజాసంకటముగా పరిణమించకుండునంతవరకు కెవరును జోక్యము గలుగజేసికొనరు. వాయుదుగారిచే స్థాపింపబడి మేనేజరుగారిచే సాంగోపాంగముగా గొనసాగించబడుచున్న నాతిసిద్ధాంతపాటక మెవరెరుగనిది! హైపూరిలచే గర్భస్తమయిన దుర్గతి మాను వా! వివాహములకు, నపాకర్మలకు దేవాలయ పరమయిన హోమస్థాపనలకు వాహనములకును, నుపయోగపడు దేవాలయపు చావడిని రాజాగారి పేర నాక్రమించు నుద్దేశమేమి!

రైతుమహాసభలో నొక జమీ మేనేజరు ప్రాముఖ్యసభ్యుడుగా నుండుట చోద్యమే. ప్రత్యేక రైతుమహాసభ యనగా జమీందారి తరపు రయితుల సభయని యర్థముగాబోలు! కనుకనే ప్రజాస్వామ్యక మగు జమీందారిపద్ధతిని రద్దుచేయవలెనను తీర్మానమును చేయక రంగాగారి సిద్ధాంతమును ఖండించిరి. గుంటూరులో వెలువడు రైతుపత్రిక నిమయక ప్రచారమాయీసభ! ఈలంకలో మేనేజరుగారి విధానములాడదెన్ని సంవత్సరముల క్రిందనో వాచారములోనున్న పిల్లజమీందారి పద్ధతి వడులుతో! దెబ్బనటుల గావించుచున్నది. జమీందారుసకును రైతునకును ప్రత్యక్షవ్యవహారమును రద్దుచేసి, యుభయుల మధ్య పిల్లజమీందారీని సృష్టించి రైతులందరును పిల్ల జమీందారుని ... యిగా ... వారియొక్కను కార్యములు... దోడ్పడుట, ఇది కర్షకవ్యక్తి విసా ... గాక నిర్బంధపు దలపోత! రైతుకీవ కలుపునదగినభూమి దినదినము ల్యాండుగతి కృష్ణానదీ గర్భమునందు లీనమై పోవుచుండ, రైతుల మేర్యపుభూమి తక్కువయి వృత్తి లేని వడు దుర్భరదారిద్ర మనుభవించుచుండ, సర్వ

మొదలయినవి లేక శూన్యపరిపాలన కారణమున భూముల పరస్పరపరివర్తులు, సాముదాయక భూములు, యనివార్యమైన నాక్రమణచే వశించుచు నొకోటి గ్రామీణ కథానాయకపరిస్థితు లేర్పడిన యీగ్రాములనరికట్ట పుస్తకభాండాగార మాలయాలను! భేదరహిత ప్రజాభ్యుదయ సంస్కరణల దలపెట్టుట కిదా విద్యాధిక్యత ఫలితము. అమాయకులకు నిమనుసంకట పరిణామము నప్పతిలచేయు ప్రముఖజమీ వ్యవహారపథము మార్పుదగుగాక.

—ఒక రైతు.

కోవూరుతాలూకా కాంగ్రెస్ సంఘం.

10 తేది పైసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గంవారు క్రిందితీర్మానాలు గావించిరి.

(1) తాలూకా కార్యాలయం వార్త రాజుపాలెంలో వుండవలెనని (2) తాలూకా కాంగ్రెసుసభ్యులు ప్రతివారు 100 కి తక్కువకాకుండా మెంబర్లను చేర్చాలని (3) కోవూరుసీటు జిల్లాబోర్డు యెలక్షనులో కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంచేసిన కాంగ్రెసువారిపై ఆ రాష్ట్ర సంఘంవారు చర్యతీసుకోవాలని (4) రావర్లపాడు అడవివాచర్లచేయు అక్రమాలు లంచగొండితనాన్ని గురించి రెంజరు అవసరిచర్య నైకోవాలని తీర్మానాలు గావించబడెను.

మొల్లూరు వెంకటశేషయ్య

కార్యదర్శి.

అల్లూరు డాక్టరు.

మీరు తమరుండే పవర్సన్ని కాంపౌండరుకు డెలిగేటు చేస్తారు రోగి మీవద్దకు పోనవసరములేదు. యీ ఆసుపత్రికి మీరుండి ఏమీలాభంలేకుండా వుండి. కాన అధికారులు యీ డాక్టరునుమార్చి యింకొకరిన్నా చేయాలి. అది కాదంటారా, యీ డాక్టరుగారు వుండీ ఒకటే, లేక ఒకటే కాంట్రి ఒక్క కాంపౌండరునే పెట్టితే ఖర్చన్నా తగ్గుతుంది.

—పౌరుడు.

చుండి రాజ్యాం

యాలానికి సిద్ధంగా ఉంది

పరమానందస్వరూపులగు జమీందారుగారి పరిపాలనలో యిప్పటివరకు పూర్తిగా పెన్షను సెటిల్మెంటు రు 29719—6—6 లు గవర్నమెంటుకు బాకీ తేలింది. ప్రభుత్వంవారు ల్యాండు రివిన్యూరికవరీ ఆక్టుప్రకారం ఎస్టేటును జప్తుచేసి మానేజరును అపాయింటుచేసి ఎస్టేటును వారిమే నేజిమెంటు క్రిందపెట్టి యాలం ప్రొసీజరు జరుపుతున్నారు. యాలం తేదియింకా నిశ్చయింపలేదు. ఈలోపల మేనేజరు ఎస్టేట్లో కస్తులు వసూలు చేస్తున్నారు. నష్టాలు అయినా టువు చెల్లుబెట్టుకొని నిర్వహించి యాలంకారు తారు. చెర్వులు రిపేరులేక వర్షాలులేక పంటలు పండక యీటికేడ్చే రైతులు కిస్తులెంకట్టబోతారు! ఓ భగవంతుడా యీలాంటి అధ్వాన్నపు పరిపాలనగల ఎస్టేట్లపద్ధతి ఇంకానిలిపి రైతులన్న ఏడిపించడం నీకు తమాషాగాఉందా! దేముడా! వీళ్లబాటుమాత్రం ఎంతకాలంలే! మాపోవలిస్టులు రాజ్యానికొచ్చారంటే ముందు నిలుపమార్పు ఉండా బోతామా!

—ఒకవిలేఖరి.

విమాన ప్రమాదములు

తప్పించుకొనుటకు ఇంగ్లాండులో ఏర్పాటులు.

విమానములనుండి బాంబులుపడితే తప్పించుకోడానికి అవసరమున్నసామంతా ఇంగ్లాండులో చేస్తున్నారు. 8261 ఎకరాల భూమినికొని. యిందు గుంటలుత్రవ్వి 1500000 మంది దాగియుండుటకు యేర్పాటు గావించబడినది. 820 లక్షల ఇసుకబస్తాలు సిద్ధపరచబడియున్నవి. లండను కౌంటీకౌన్సిలు వెలుపల 58000 యకరముల ఖాళీస్థలము సిద్ధము గావించబడినది. ఎప్పుడైనా విమానంనుండి బాంబులుపడితే లండనులోవుండేవారు వెంటనే యీప్రదేశానికి వెళ్లుటకు అవకాశం కల్పింపబడినది విమానఆపత్తులను ముందుగనే ప్రజలకు తెలియజేయుటకు యేర్పాట్లు గావింపబడినవి

వెంకటగిరి రాజ్యంలో

కరణాల బాధలు!

వెంకటగిరి రాజ్యంలో గ్రామాధికార్లకతి అధోగతి గాఉంది తక్కిన ఎస్టేట్లకు దీనికి వ్యత్యాసం. గ్రామాధికార్లు తమపనిగూడా చేయలేరని వెంకటగిరివారు గవర్నమెంటు మీద దావా తెచ్చారు. వారుపిర్యాదు చేసినట్లు. దీని ఫలితం సాలుకు ఎస్టేటువారు రు 14000 లు గవర్నమెంటుకు కట్టవలసివచ్చిన్నా, ఆ మొత్తాన్ని రలా అర్థాపావలా! గ్రామాధికార్లకు పంచిపెట్టి ఎస్టేటు పనులుగూడా విధిగా, నిర్బంధంగా చేయవలసినట్లు ఏర్పరచారు. అసలుకొక్క జీతాలు 1915-16లో ఏర్పడ్డవి. ఇదివరకు వారి కుటుంబంలో విధవబాలికకైన్ భరణమంతానూడా లేవు. ఇప్పుడు ప్రసాదించబోయ్యే అడ్డిషనల్ జీతాలు అన్నదమ్ములకు ఆరు నెలలకు మూడు రూపాయలచే భాగాల జీతాలకంటే కొంచెం తక్కువగా ఉంటవి. ఈ అర్ధాయున్న జీతాలతో గవర్నమెంటు పని—ఎస్టేటుపని చెప్పినట్లుగా రాత్రింబవళ్లు చెయ్యాలి. ఇదివరకు బాధ్యతలేకుండానే గ్రామాధికార్ల ద్వారా రైతులన్న పీల్చి పిప్పిచేస్తున్నారు. ఈమధ్య కారంతో రైతులన్న యిక బ్రతకనిస్తారా! ఎస్టేటువారుచెప్పి బాడ్‌భావ్ పనంతా చెయ్యాలి. లేకపోతే చీటికిమాటికి తప్పులుపెట్టి నాళర్ల గోరుగుతుంటారు. ఎస్టేటు మాటవింటే రైతులు చస్తారు. వినకపోతే గ్రామాధికార్లు చస్తారు. తీరంతక్క్యావ—పనిఎక్కువ.

కావున గ్రామాధికార్ల వెంటనే ఏకమయి ఆందోళనచేసి ఈబాధ తొలగించుకోవడం అత్యవసరమని భావము.

— ఒక కరణం.

స్వా—తేటరు పత్రిక.

ఇదివరలో శ్రీ శేషురైక జాష్టి కోసపుగారి సహాయ సంపాదకత్వమున ఆంగ్లమున జరుపుచున్న స్వా—తేటరు పత్రిక తిరిగి ఈ ఆగష్టు మొదటి వారంలో నెల్లూరునుండి వెలువడును. పి. యస్. ఆర్. ఆంజనేయులు 12—7—38 జిల్లామేజిస్ట్రేటు పిదుట డిక్లరేషను యిచ్చినారు. ఆంజనేయులుగారు సంపాదకులుగా ... శ్రీయుత కమలాకర ఘటోపధ్యా ... ఎడిటోరియల్ బోర్డు సభ్యులుగా నుందురు.

—

... గారి ... వివాహమునకు 7 ... ఆర్య సమాజ ప్రచారమునకు విరాళమిచ్చిరి.

* * *

ఈమధ్య ... నల్లమల ... చోరీపోవుచుండుటచేత ... కాలువ నల్లమందు నిప్పించి క్రమేణ వీరి దురలవాటును తప్పింప అధికారులు యేర్పాటు గావించిరి.

ఇలు కావలెను.

నెల్లూరులో మంచి ... తగుపాటి ఒకచిన్న యిల్లు విక్రయమునకు కావలెను. క్రయం రు 2500 లకు పైన రు 3000 లకు లోపుగ నుండవలెను. విక్రయించ దలచినవారు యీక్రిందిగారికి వివరములు తెలియజేయవలెను.

—సారథి.

జమీన్ రైతు, నెల్లూరు.

స్టౌ బీడీ

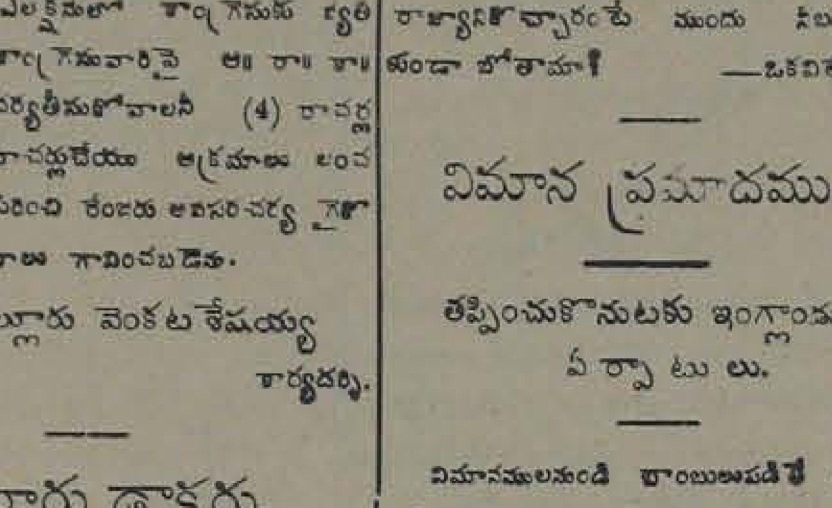

ఒకసారి పీల్చి పొగాకునందలి సువాసన గమనింపుడు.

నమ్మకమైన నగలవర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు

చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల రత్నములతో నగలు తయారు చేసియివ్వబడును.

కాళీపట్నము రైతుల రాయబారము.

సబ్ కలెక్టరుగారికి కష్టములు తెలుపుకొనుట.

8—7—38 తేదీన నర్సాపురము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము పశ్చిమగోదావరి జిల్లా రైతుసంఘముల యాజమాన్యమున, కాళీపట్నము పాతపాడు రైతులు తమకష్టసుఖములు తెలుపుకొనుటకు నర్సాపురము సబ్ కలెక్టరువారికడకు మధ్యాహ్నము గం 12 లకు షుమారు 600 మంది రైతులు రాయబారము వెళ్లిరి. శ్రీ గొట్టిముక్కల వెంకన్న యం. యల్. ఏ. వర్ధరాజు రామారావు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులు, యమ్. వి. శివరావు బి. ఎ. బి. ఎల్. పట్టణ కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, డాక్టరు కోకటి వెంకటరాజు, భూపతిరాజు లక్ష్మీనరసరాజు జిల్లారైతుసంఘాధ్యక్షులు జిల్లారైతుసంఘ ప్రధాన సహాయకార్యదర్శులు, నర్సాపురం శీతారం తాలూకారైతు, కాంగ్రెసుసంఘాల కార్యదర్శులుపలువురు కాంగ్రెసుకర్యకులు అధిపత్యము వహించిరి. శ్రీ గొట్టిముక్కల వెంకన్న యం. యల్. ఏ గారు మెమోరాండమును సబ్ కలెక్టరుగారికి యిచ్చిరి. మెమోరాండమును పూర్తిగా చదివిన పిమ్మట మీకష్టములు చెప్పుకో వలయునని సబ్ కలెక్టరుగారనిరి. కాళీపట్నము, పాతపాడు గ్రామములలో షుమారు 7500 యకరముల భూమికలదు, అందులో అడవిప్రదేశము మిగిలినప్రదేశము షుమారు యక 4000 లు మెరక భూమి ఈ భూమిలో ఎప్పుడు నీరుండదు. మెరకలో గడ్డివులుచేసి కేవలంపట్టుకొని జీవించుచున్నాము. ఎవరిభూమిలో వారే గడ్డులు కోసుకొనెడి వారమేగాని యింకొకరిభూములలోనికి వెళ్లెడివారము కాదు. రైతులందరిభూములకు హద్దులు కూడయున్నవి. యిటుల జరుగుచుండగా జమీందారు గారు మమ్ములనుపిలిపించి ఎన్నాళ్లో మీరు కేవలంపట్టుకొని జీవిస్తారు, కావలసినచో ప్రయత్నముచేస్తాము, మీరందరు పిటీషన్లు పెట్టండి అని మాఅందరిచేత కాలువకొరకు పిటీషన్లు పెట్టించిరి కాలువ తయారైనతరువాత జమీందారుగారు యీభూములన్నియు నావేనని అమ్మకమునకు పెట్టుచుండిరి. మేమందరము వెళ్లి మాభూములను మీరమ్మకుటకు వీలులేదనిచెప్పితిమి. అంతట జమీందారు మాలో కొందరిపై 107 వ సెక్షను జామీను కేసును, కాళీపట్నము, పాతపాడు గ్రామములకు 144 సెక్షనులను పెట్టించిరి. మేము రాడీలముకాము. కత్తులను కట్టుకొందుము. ఎవరిపైనను మేము తిరుగుబాటు చేసియుండలేదు కాబట్టి మాయొక్క వీదవారిపైన, అమాయకులపై పెట్టిన సెక్షనులను తీసివేయించ గోరుచున్నాము. మేము అడవిలోనికి వెళ్లి పుల్లలు కర్రలు కొట్టుకొని తెచ్చి మంచములు యితర గృహపరికరములుచేసి అమ్ముకొని జీవించుచుండెడివారము. 144 సెక్షను పెట్టుటవలన మేము కర్రలుతెచ్చుకొనుటకు నీలులేకపోవుటచే జీవనాధారము జరుగుటలేదు జీవనాధారము కల్పించ ప్రార్థన, సెక్షన్లు వెంటనే తీసి[illegible] రైతులందరు [illegible]. సబ్ కలెక్టరుగారు [illegible] సవిస్తరముగా విన్నకరువాత బయటవారలలోనికివచ్చి నేను విచారించెదను, నేను గ్రామములోని విషయము లన్నీ స్వయముగా విచారించి [illegible] తెలుపుదనని. భూమి తమకుహక్కుగలదను రికార్డుతో సహా చెప్పుకొనిరి. సబ్ కలెక్టరుగారివద్ద సెలవు తీసికొని తరువాత రైతులందరు జాతీయ పతాక[illegible]ములతో యుద్ధరంగమునుండి వచ్చిన శూరులవలె క్రమశిక్షణ పొందిన భటులవలె రైతు పాటలు పాడుకొనుచు 144 వ సెక్షను రద్దు చేయించవలసినదనియు, 107 వ సెక్షను జామీను కేసులు తీసి వేయించవలయుననియు కాంగ్రెసు సంస్థకే, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గము చిరస్థాయి యగుగాక అను కేకలు వేయుకొనుచు బజారులన్నియు తిరిగి మధ్య మధ్య పెంటపాడులో ఉద్ధరాజు రామంగారు పైన వ్రాసిన రైతు కష్టములన్నిటిని సవిస్తరముగా చెప్పుచు కడు ప్రోత్సాహకముగా పీద రైతులకు యితరులందరు తగినసహాయమును చేయ వలసినదిగా రైతులందరి తరఫున ప్రజలకు విన్నవించిరి. యీ రైతులు కేవలంపట్టు కొనుటయేగాని యితరవృత్తి లేదు. యీ గ్రామములో షుమారు 700 కుటుంబములు కలవు మొత్తం జనాభా 8500 మంది. యితరవృత్తిలేని యీపీద రైతుల కష్టములను మంత్రివర్గమువారు తొలగించవలసినదిగా కోరుచున్నారనికూడ చెప్పిరి. యీ మెమోరాండము కాపీలను మంత్రాంగమువారికిని జిల్లా కాంగ్రెసు, జిల్లా రైతుసంఘముల కార్యాలయములకు, జిల్లా కలెక్టరువారికి సబ్ కలెక్టరువారిద్వారా పంపుకొనిరి.

పేటేటి వెంకటరత్నం,
ప. గో॥ జి॥ రైతుసంఘ ప్రధానకార్యదర్శి

కృష్ణజిల్లా రైతుసంఘ తీర్మానాలు.

సాధారణ సమావేశం.

9 తేది గుడివాడలో కామినేని వెంకటప్పయ్యగారధ్యక్షతన జరిగిన రైతుసంఘ సాధారణ సమావేశమున క్రిందితీర్మానాలు గావించబడెను.

(1) నూరవరం ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుమహాసభకు 45 మంది ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనిరి.

(2) కృష్ణా ఈస్టరన్, సెంట్రల్ డెల్టాలలోని యీజిల్లాకు సంబంధించిన పబ్లికువర్కుల శాఖోద్యోగులు రైతులవద్ద తీసుకొనుచున్న లంచములగూర్చియు, లంచములివ్వని రైతులకు కలిగించుచున్న యిబ్బందులగురించియు విచారించి సమగ్రమైన నివేదికను పంపుటకు ఒక్కొక్క సబ్ డివిజనుకు ఒక్కొక్క కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడెను.

(3) కృష్ణాజిల్లా రైతాంగవిద్యాలయము అను పేరుతో పాఠశాలను సెప్టెంబరు మాసమున యేర్పాటుచేయవలెనని, ఇందుకు ధనమును వసూలుచేయాలని, తీర్మానింపబడెను.

(4) కాలికరం పంచాయతీబోర్డు విషయమును గురించి విచారణజరిపి నివేదికను జూలై 15 తేదికి పంపుటకు ఒక ఉపసంఘము నియమింపబడెను.

(5) ఆంధ్ర శాసనసభ్యులు శాసనసభలలో తెనుగున మాట్లాడవలెననిరి.

(6) ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి తీర్మానమును, రాయబారమును అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిర్లక్ష్యము చేసినచో వర్కింగుకమిటీ సభ్యత్వానికి డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు రాజీనామా నివ్వవలెననిరి.

కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము.

(1) అంగలూరు ఆయుర్వేద పశువైద్య విద్యాశాలను గురించి ఉపసంఘమువారి నివేదికను [illegible] పెండింగులోనుంచిరి.

(2) [illegible] 4—38 నుండి 30—6—38 వరకు ఆయవ్యయ [illegible].

(3) ప్రధానమంత్రిగారు 15 తేది బందరు వచ్చు [illegible] మెమొరాండము తయారు చేయుటకు ఉపసంఘము నియమించిరి.

—వేలంగల వెంకటనారాయణ

రామచంద్రాపురం తా॥ రైతుసంఘ మీటింగు

పై రయితుసంఘ స్థాపన సభ సమావేశం 6 తేది జరిగి క్రింది తీర్మానాలు గావించెను.

(1) తాలూకాబోర్డు జనుపుటకు ఒక కమిటీ నియమించిరి.

(2) రైతుసంఘాల నిర్మాణమునకు ఎన్నికలో ద్యోగులు యేర్పాటుచేసిరి.

(3) జమీన్ రైతుల విచారణ, లంకగొందిలేక నిర్మూలన, నదీపాతగ్రామ విచారణకు ఉపసంఘాలు నిర్మింపబడెను.

(4) ఆలమూరు సెక్షను ఓవర్సీయరు గారిపై వచ్చిన పెటిషను విచారణ లంకగొందిలేక నిర్మూలన సంఘమువారికి పంపిరి.

(5) కపిలేశ్వరపురం జమీందారుగారు తాతిపూడి కోరుమిల్లి గ్రామములమధ్య, గోతమినది మధ్యభాగమున దుబ్బపాతి పెద్దలంక పెంపుటకలవ వరదకొలాలతో స్వాభావికముగా మధ్య గుండాపోవు ప్రవాహము కొత్తగా గోదావరి మధ్యభాగమున ఏర్పడిన యీపెద్దలంకల్ల ఆపి వేయబడి అప్రవాహము అప్రక్క యీప్రక్క కు రెండుప్రవాహములుగా మారి ఒడ్డున విరిచివేయుటచే, అప్రక్క కేదార్లంక, వీధివారిలంక మొదలగు గ్రామములయొక్కయు, యీప్రక్క కోరుమిల్లి కపిలేశ్వరపురం గ్రామములయొక్కయు విలువైనభూములు నదీపాలగుటయేగాక, కేదార్లంక మొదలగు గ్రామముల కొంపలు కూలిపోయినవి. గ్రామములుకూడా పూర్తిగా నదీపాలము కానున్నవి. కోరుమిల్లి గ్రామమువద్ద ఏటిగట్టునకు కూడా లంక కొట్టివేయబడినది. గట్టుకుకూడా అపాయకరముగానున్నది. కాన ప్రభుత్వమువారు తగుచర్యగైకొని పేదరైతుల భూములు ప్రాణములు రక్షించవలెను.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు గ్రామాధికార్లసభ

జూలై నెల 1 వ తేది మొదట గవర్నమెంటు పనులతోపాటు జమీందారీ పనులు కూడా చేయవలసినట్టు వుత్తర్వులు పొందుట కాబడెను. అందును గురించి నాలాయపేటలో శ్రీ నాథం మునిరత్నయ్యగారి అధిపత్యముక్రింద సభ చేయబడినది.

గ్రామాధికార్లకు నెల 1 కి రూ 20 లు జీతము యివ్వవలెననియు, లేక జమీందారీ పనులు చేయవలసిన అవసరములేకుండా గాని, ప్రభుత్వమువారు ఉత్తర్వులు యిప్పించవలసినట్లు తీర్మానం గావించబడెను.

ఈ నెల 17 వ తేది ప్రధానమంత్రిగారు నెల్లూరు విచ్చేసినప్పుడు గ్రామాధికార్ల కష్టములు తెలుపుకొనుటకు మెమొరాండం దాఖల్ చేయవలసినదిగా తీర్మానింపబడెను.

యం. శేషగిరిరావు,
కోటపోలూరుగ్రామకర్ణం.

జమీందార్ల దౌర్జన్యాలు

ముక్త్యాల జమీన్ ప్రజల దుర్భరబాధలు

[illegible]

* * *

[illegible]

* * *

[illegible]

* * *

[illegible]

బాడి తిరుపతయ్యచౌదరి.

కోవూరు సీటు

'స్వతంత్ర' పత్రికా ప్రలాపాలు.

[illegible]

1936 సం॥ [illegible]

[illegible]

నారప రెడ్డి రామిరెడ్డి

కె. సుబ్బరామిరెడ్డి

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుడు

40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతిజెందినది. కేవలము బాధనివార్యాలని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

[illegible]

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్,

మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

స్వతంత్ర అబద్ధపు ప్రచారం.

[illegible] కాంగ్రెసువారిమీద [illegible] స్వతంత్ర పత్రిక వ్రాసింది. ఇదంతా సర్వాబద్ధము [illegible] మా కాంగ్రెసు [illegible] సంతోషంగా అనుసరించుచున్నాము.

మారెళ్ల గోపాలకృష్ణమూర్తి,

కొండ వెంకటరత్నం,

కొవ్వూరి నరసయ్య,

కాకవర్తి వెంకటస్వామి,

ముప్పసాని రంగనాయకులు.

ZAMIN RYOT.

ఓయబ్బా!! అదేం ప్రజ!!! సముద్రంపొంగినట్లున్నది వేనకువేలు టిక్కెట్లుదొరకక వెనుకకుమరలుచున్నారు.

నెల్లూరులో గత 26 తేదీ నుండి ప్రదర్శింపబడుచున్నది

కు బే రా వా రి

★ భక్త మార్కండేయ ★

తారాగణం:

రాయప్రోలు
గగ్గయ్య
జి. యస్. స్వామి
జి. రాధాక్రిష్ణయ్య
రామకృష్ణ శాస్త్రి
శ్రీరంజని
శాంతకుమారి
శకుంతల

డైరెక్టరు
చిత్రపు నారాయణమూర్తి బి. ఎ.

అసిస్టెంటు డైరెక్టరు
టి. యస్. యజ్ఞ మూర్తి.

మ్యూజికల్ డైరెక్టరు
ఏ. గోపాలరావు.

కె. గున్నయ్య.

ఆర్టు డైరెక్టరు
టి. వి. యస్. శర్మ

విశ్వనా: కవిరాజు.

దిగ్విజయ మూడవ వారం

10-7-38 నుండి నెల్లూరు

15-7-38 „ తెనాలి

11-7-38 „ గుంటూరు

11-7-38 „ కాకినాడ

దిగ్విజయ నాల్గవ వారము

15-7-38 నుండి రాజమండ్రి

12-7-38 „ విశాఖపట్నం

ప్రజలు అతివుత్సాహంతో తండోప తండములుగా వచ్చి చూస్తున్నారు.

విడుదల తేదీకై నిరీక్షింపుడు.

బ్రాడ్వేటాకీస్- మద్రాసు, దుర్గాకళామందిరం- బెజవాడ, విజయనగరం, ఏలూరు, మచిలీపట్టణం, బెంగుళూరు మైసూరు చికాకోలు.

వివరాలకు:-

కు బే రా ఫి లి మ్సు లి మి టె డ్,
ల్యాండన్స్ గార్డెన్సు, పూనమల్లి హైరోడ్డు, మద్రాసు.

Printer Publisher, and Editor:— N. V. Rama Naidu Zamin Ryot Power Press, 168 Dandu ri St, Nellore.